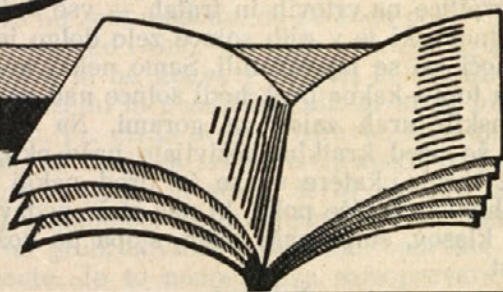

CVETJE

Letnik LIII.
Ljubljana

1936 - XI.
November

P. KRIZOSTOM:

Mimo grobov me vede pot . . .

*Mimo grobov me vede pot,
skozi cvetje resnice, skozi trnje zmot.*

*Spominjam se jih:
kot hrast so vrhu griča stali.*

*Spominjam se jih:
kot bilke nežne so trepetali.*

*Spominjam se jih:
z otroško vdanostjo so me ljubili.*

*Spominjam se jih:
kleli so me in besno sovražili.*

*Zdaj v grobu vsi počivajo,
obličje si z materjo zemljo zakrivajo
in resnico pridigujejo:*

*Nič ni vredna moč telesa in duha,
nič ni vredna mehkoča človeškega srca,
vsa lepota zemlje nima nič pomena,
če ljubezen v duši ne plamti iskrena!*

Bratje! Sestre!

*V križ pogled uprite!
Zaradi bridke božje smrti
si žalitve odpustite.
Zaradi prebodenega Srca
med seboj se vsi ljubite!*

*

*Mimo grobov me vede pot,
k Soncu ljubezni, k Viru dobrot . . .*

Na grobovih

Polagoma umira življenje v narodi. Vse, kar nas je še pred nedavnim časom razveseljevalo: zelenje, cvetje in sadovi na drevesih, setve na širnem polju, cvetlice na vrtovih in tratah — vse to je že odložilo svoj pestri kras. Celo dnevi, ki je v njih solnce zelo dolgo in veličastno sijalo in krajšalo temo noči, so se izpremenili. Samo nekaj ur, in v teh nič več tako čisto, jasno in toplo, kakor prej, hodi solnce nad nami svojo pot, da v zgodnjih popoldanskih urah zaide za gorami. Na ovelo listje dreves, katerih zelenje je še pred kratkim poživiljalo naše oko, na rumeno preprogo, ki pokriva livade, katere so se še pred nekaj tedni ponašale s cveticami, na strohnelo strnišče polja, ki nas je še nedavno razveseljevalo z milijoni bogatih klasov, stopa naša noga, stopa po božjem stvarstvu, ki nam oznanja žalost.

Neverni

Žalost narode odseva v nas samih v dnevih, ki so posvečeni spominu naših rajnikih. V žalni obleki, ne kakor druge dneve in bolj resni kot navadno, hite ljudje na grobove, da počaste svoje drage, ki so odšli s sveta. In ob grobovih stoji človeštvo razdeljeno v tri vrste. Najprej oni, ki nimajo vere, torej tisti, ki gledajo v smrti konec, popoln konec človeka. Iz noči prihajamo, v noč gremo! To je njihova razlaga življenja. Kakor se človek ničesar ne zaveda pred življenjem, tako se ničesar ne bo zavedal po življenju. Bo, kakor da bi ga ne bilo. To je grob v očeh nevernih. Tesno jim je bilo, ko se je misel o popolnem uničenju prvič pojavila v duši. Popolnoma končan, za vedno iztrebljen in izbrisan, on, ki sedaj tako živo čuti. Marsikdo poizkuša misel na to uničenje ublažiti s cveticami, s katerimi krasi grobove, z mislijo, da bo živel v potomcih, da bo prešel v druga bitja itd. Polagoma se misli navadi, mirno gleda razpad svojih telesnih sil: naraščajočo utrujenost zvečer po težkem delu, preden ga objame spanje. Spati hoče, četudi ni več prebujenja. Tako stoji neverni ob grobovih.

Verni

Drugače verni. Gleda preko grobov v odprto nebo; kolikor bolj živa je njegova vera, toliko bolj se mu širi pogled v posmrtno življenje. Saj vprav to loči kristjana od nekristjana, da je človek večnosti; kolikor bolj je namreč človek večnosti, toliko bolj je kristjan. In na grobovih se preizkuša, kaj je kdo. Če preraste na grobovih bridko trpljenje ločitve vsako drugo misel in se človek žalosti kakor tisti, ki nimajo nobenega upanja, je vsaj v srcu bolj pogan kot kristjan. Kolikor močnejše se na grobovih povzpenja vera v drugo življenje in v zopetno svidenje, toliko bolj je njegovo krščanstvo izpričano. Dan večnosti mora tako živo stati pred njegovo dušo, tako gotovo in resnično kot luč dneva, ki nas obdaja. Vemo, da vzbuja grob v različnih kristjanih različne občutke. Resnični krščanski občutek na grobovih je veselje otroka, ki gre k očetu, veselo upanje, koprnce pričakovanje. Urica pred svetlim dnevom; skoraj bo napačilo večno jutro. Vernega človeka objame na grobovih misel na večnega Sodnika. Toda ta misel je tista globoka in velika verska resnica, ki varuje človeka lahkomiselnosti in predrznosti. Misli na sodbo, ki nas čaka, ne moremo ločiti od groba, in vendar ne sme biti osnovni glas naše duše. »Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor v mene veruje, bo živel, tudi če umrje«. Na grobovih sliši verni kristjan alelujo velikonočnega jutra.

Med vernimi in nevernimi stoje napol verni, in teh je največ. So to ljudje, ki tudi na grobovih niso odkritosrčni in pošteni nasproti samim sebi. Kako to? Vedo, da se tudi njihova življenjska pot konča ob grobu, a delajo in žive, kakor da tega ne bi vedeli. Misli na smrt se izogibajo, in kakor jim je že ob sebi umevno, da se bodo poslovili od zemlje, vendar te stvari ne vzamejo tako resno. Verujejo v drugo življenje in ne verujejo, upajo na posmrtnost in ne upajo, v najbolj odločilnih vprašanjih svojega življenja so lahkomiselní in neodločni; nikdar si ne bi odpustili, če bi bili v drugih stvareh, n. pr. glede svojega zdravja, tako malobrižni in površni. Celo resni ljudje, ki imajo v svojih življenjskih knjigah red, ne mislijo na konec svojega življenja, in gorje, če bi jih kdo na to opozoril. Tudi stare ljudi, tudi bogaboječé ljudi najdemo med njimi; vse, kar bi jih moglo spomniti na grob, odvrtaajo od sebe: oporoko, zasluženi pokoj, da celo sv. zakramente. Je to nedoumljiva samoprevara in samoomama, ki je ne moremo nikdar dovolj pobijati, ker zmede vse življenjske račune za tostranost in posmrtnost. Kako more biti človek tako brezbrizen za najbolj važno vprašanje svojega življenja!

Mogoče ni to duševno razpoloženje brezbriznost, mogoče je celo verska negotovost, verski dvom? Ali jim je grob in celo življenje uganka, ki je ne morejo rešiti, nočejo rešiti? Tako bo njihovo življenje neprestani kompromis med vero in nevero, med človekom zemlje in človekom posmrtnosti. Odtod negotovost in nestalnost v življenju. Zdi se, kakor da bi hoteli obojemu zadostiti: ničesar ne zamuditi v tem življenju za slučaj, da ni drugega življenja, in ničesar ne pokvariti za drugo življenje, če slučajno je. Zato naj srka človek iz vsake čaše naslade, dokler mu življenje dopušča, in naj se ogre v spokorni plašč, ko pridejo dnevi in leta, ki o njih pravimo, da nam ne ugajajo več. Kolikokrat to doživljamo! Nedomno igranje z Bogom, pa tudi s svojo lastno življenjsko srečo.

Nevera, ki vidi samo temo jame, kamor pogreznejo truplo, je nesreča; mi ljudje nimamo pravice soditi, koliko je nevera po krivdi človeka zadolžena. Vera, ki se ji onkraj teme groba zasveti jutranja zarja večnega dneva, je milost; in vsak naj se vedno zaveda, kolika milost je to. Napol vera, ki se splazi mimo grobov, je nespamet in greh; kolikor bolj zavedno se to dela, toliko večja krivda je, toliko večje zlo.

Lučic na grobovih ne prižigamo samo v spomin na one, ki so odšli, ampak tudi za nas same; in kdor pred njimi zapira oči, slabo skrbi za svojo dušo. »Večna luč naj jim sveti!« — molimo za uboge duše tam in tukaj.

Domišljija, ki s silo navali na vse, kar jo mika, zatemni razum, slabi in potegne celo voljo s seboj. Zato si moramo prizadevati, da jo zatiramo, celo tedaj, če se predmeti, ki ima ž njimi opravka, zde prosti kakršnegakoli zla in bi mislili, da iščemo v svojih sanjah le dovoljeno olajšavo in nedolžno razvedrilo. Celo pobožnost lahko zaide, če ni na preži zoper dozdevno najsvetejše želje. Ne vemo niti, kaj je za nas dobro, ne, kaj nam škoduje. Zdaj si želimo, da bi bili rešeni križa, ki je naši dušni blaginji nemara potreben; zdaj si v neurejenem utripanju gorečnosti želimo namesto tega drug križ, ki bi mu ne bile kos naše moči, ako bi nam bil naložen. Kaj naj torej storimo? Prosimo Boga, naj se zgodi njegova volja.

Lamennais.

Franciškansko bratstvo

(Nadaljevanje.)

Sploh pa so bratstvo, kakor ga je bil predpisal redovni ustanovitelj, vprav predstojniki najnežneje pospeševali. Zgodovina pozna mnoge ganljive zglede te vrste. Naj omenimo le nekatere. Brat Janez de Pian di Carpine, provincijal Nemčije, Češke, Ogrske, Poljske in Norveške je gojil in vodil vse svoje brate tako mirno, ljubeznivo in tolažilno, kakor mati svoje sinove, in kakor koklja svoja piščeta goji in vodi. Brat Štefan, prvi gvardijan v Salisberiju, je bil mož tako izbrane ljubeznivosti in veselosti, tako izjemne ljubezni in tako nežnega sočutja, da nikdar ni mogel videti kakega brata otožnega. V nekem drugem angleškem samostanu, sta se nekega dne oglasila dva brata gosta, ki sta bila zelo žejna. Vendar v hiši ni bilo ničesar pitnega kakor voda, in ubožstvo je bilo tako veliko, da tudi ni bilo možno ničesar nabaviti. Končno se je usmiljenemu predstojniku posrečilo, dobiti na posodo vrč piva. Vrč so najprej dali gostom, potem pa je šel tudi okoli bratov hiše, pa tako, da so ti zadnji le ustnice položili na rob vrča, ne da bi pili, da bi potujoči sobratje ne prišli prekratko in bi tudi ne bili v zadregi, češ da sami pijejo. S podobno nežnostjo je tudi sv. Klara skrbela ne samo za dušni, ampak tudi za telesni blagor svojih hčera. Večkrat je v zimskem času šla okoli po spalnici, da bi videla, če kaka sestra morda ne prezeba, ter jih je lastnoročno pokrivala. Kakor je že drugače strogo skrbela za skupno disciplino, tako je bila mila do tistih, ki so vsled slabotnosti potrebovale kako izjemo. Če je opazila, da katera sestra trpi vsled skušnjav, ali je bila otožna, jo je poklicala k sebi in tolažila s solzami sočutja. Večkrat se je trpečim vrgla pred noge ter lajšala njih bolečine z materinskim ljubkovanjem. Tako je vzgojila uboge gospe k popolni slogi in harmoniji in sicer tako, da se je zdelo, kakor da imajo vse eno dušo, da vse isto hočejo in nočejo, čeprav jih je včasih 40 do 50 skupaj stanovalo.

Vsem drugim pa je svetil Frančišek sam s zgledom svoje ljubezni. Zadostno nam to povedo njegove izjave in predpisi, kako treba gojiti bratstvo, o čemer smo že poročali, saj so lete le odmev njegovega osebnega udejevanja v ljubezni. On je bil v resnici vsem kakor starejši brat, ki jim je v Bogu postal oče in mati. S kako prisrčnostjo je vsakega posameznega sprejel, ga vzgojil in zanj skrbel! Kako težko mu je bilo, če jih je moral poslati v misijone; kako nežno jih je objel, ter potujoče priporočil božji skrbi! Kako je hrepenel po trenutku zopetnega snidenja; kako je hvalil Najvišjega, če so se vsi zdravi vrnili, in kakšni prazniki veselja so bili zanj trenutki, ko so bili zopet skupaj! Kako zaupno in vendar fino je bilo njegovo obnašanje! Kako se je znal prilagoditi izobrazbi, vzgoji in stališču vsakega posameznika! Kako zvest je bil njegov pogled, kako krotka njegova beseda, kako prisrčno njegovo občevanje in kako ljubeznivo vse njegovo vedenje!

Ljubezen ga je tudi silila, da je svojim bratom pomagal in služil, kjerkoli se mu je nudila prilika. Spominjamo se, kako je sredi noči za lačnega brata dal pogrnuti mizo in je z njim vred jedel, da se ubogemu ne bi bilo treba sramovati jesti. Vsaka želja njegovih sobratov je bila zanj zapoved, katero je brez zamude izpolnil. Nekega dne sta se pri njem oglasila dva brata iz Francije, katerih najgorečnejša želja je bila od nekda, da bi videla redovnega ustanovitelja z lastnimi telesnimi očmi. Njih

veselje je bilo sedaj toliko večje, ker jih je Frančišek z očetovskimi rokami objel in nežno z njima govoril. Končno se je eden izmed obiskovalcev predrznil, da je svetnika prosil za njegov habit. Takoj je Frančišek svojo obleko slekel, jo dal drznemu prosilcu in oblekel njegovo neprimerno revnejšo suktnjo. Tomaž Čelanski k temu pripominja: »Ne samo take in podobne stvari, ampak vse karkoli je kdo od njega zahteval je z največjim veseljem podaril; da, bil je vedno pripravljen samega sebe iz ljubezni darovati.«

Ni bil zadovoljen samo s tem, da je svojim bratom posvetil svojo moč, svoj čas, svoje srce in sebe samega; posvetil jim je tudi svojo neprestano molitev. Tomaž Čelanski izraža to neizrekljivo lepo z besedami: »Kdo bi kedaj mogel opisati ljubezen Frančiškovo do svojih podložnih? Vedno je držal roke k nebu povzdignjene za prave otroke Izraelove in večkrat je pozabil celo sam nase, da je najprej mislil na blagor svojih bratov. Ko je na tleh molil pred nogami božjega veličastva je doprinašal žrtev svojega duha za sinove, da bi zanje izsilil božje dobrote. Njegova popolna ljubezen do male črede, katero je potegnil za seboj, ga je vedno navdajala s strahom, da bi mogli, sedaj ko so svet zapustili, izgubiti še nebesa. Mislil je, da bi ne mogel doseči blaženosti, če ne bi v blaženost pripeljal tudi teh, ki so mu bili zaupani, katere je njegov duh z večjim trudom rodil kakor materino naročje.

Ko ga je Bog končno poklical v nebeško blaženost, mu je le ena stvar težila srce: ločitev od svojih bratov. Vse navzoče je dal poklicati k sebi, spodbujal jih je k zvestobi in stanovitnosti v poklicu, ter jih blagoslavljaval s tem, da je po vrsti vsakemu posamezniku položil desno roko na glavo. Žal mu je bilo, da ni mogel vseh svojih bratov še enkrat videti in blagoslov je dal tudi tem odsotnim, tako tistim, ki so trenutno pripadali k redu, kakor tudi vsem tistim, ki se bodo do konca časov redu priključili. Potem se je spomnil, kako je božji Zveličar s svojimi pred smrtjo obhajal večerjo ljubezni. Tudi v tem mu je hotel postati podoben. Dal si je torej prinesiti kruha, ga blagoslovil in zlomil in dal vsakemu glasno jokajočih bratov en košček. To je bilo znamenje njegove nežne in neomajne očetovske in bratovske ljubezni. Tako se je na njem uresničila beseda evangelija: »Ker je vzljubil svoje, ki so bili na svetu, je svojim izkazal ljubezen do konca.« (Jan. 13, 1.)

GIOVANNI PAPINI — F. T.:

Kafarnaum

Teh stvari uči Jezus svoje Galilejce, ko na večer v gručah postajajo pred vrati svojih belih hišic ali v senčnatem zatišju mestnega trga ali tudi na peščenem obrežju jezera; naslanja se na katerega od čolnov, potegnjenih na suho, noge upira v prodovino, sonce gre že vse rdeče v zaton in želi lahko noč.

Mnogi so ga poslušali in hiteli za njim, pravi Luka, zakaj »njegova beseda je bila polna oblasti«. Besede niso bile vsem nove, toda mož je bil nov in toplina njegovega glasu in le-tega prijetni zvok, glas, ki je vrel iz srca in je segel v srce. Nov je bil zvok teh besedi in nov tudi pomen, ki so ga privzele v teh ustih, pod žarom teh pogledov. To ni več prerok iz puščave, vpijoč sredi nerodovitne pokrajine, daleč od človeških selišč, samotar, tujec, h kateremu so morali iti ljudje sami, če so ga hoteli slišati. To je prerok, ki živi kot človek med ljudmi, vsem prijatelj, tudi onim,

ki nihče ne mara zanje; tovariš, dober in preprost drug, ki je z brati brat; sam jih poišče, kjer pa so, pri delu, v svoji hiši, na obljudenih cestah in je kruh ter pije vino za njih mizo, in če je ravno treba, pomaga ribiču mreže potegniti kvišku in za vsakogar ima dobro besedo: za žalostnega, za bolnega in za ubogega.

Preprosti ljudje so kakor živali in kakor otroci, kar čutijo, kdo jih ima rad, in verjamejo mu in srečni so, kadar pride — tudi obraz se jim takoj spremeni — in žalostni so, ko odhaja. Včasih pa ne morejo biti več brez njega in gredo za njim prav do smrti.

Jezus je z njimi preživel svoje dni, potoval od kraja do kraja, ali sedel kramljuje med svojimi prvimi prijatelji. Za vedno se mu je priljubila prisojni breg ob njegovem jezeru — tej dolgi kotlini mirne, jasne in bistre vode, toliko da razgibane od puščavskega vetra, samo malo oživljene od ladij, ki neslišno plovejo in se od daleč zde, kakor da nimajo gospodarja. Zapadna obala jezera je bila njegovo pravo krajstvo; tu je našel prve poslušalce, prve vernike in prve učence.

V Nazaretu, če se je tam dal sploh videti, se je le malo mudil. Pozneje se povrne tja, v spremstvu dvanajsterih, ko bo že prodril glas o njegovih čudežih, in ravnali bodo z njim, kakor vsa mesta na svetu — tudi mesta, najbolj sloveča po plemenitih šegah: Atene in Florenca — so grdo ravnale z meščani, ki so jih dvignili nad vsa druga mesta. Najprej ga zasmehujejo — poznali so ga še otroka: mar je li mogoče, da je postal velik prerok? — nato ga hočejo strmoglaviti v brezno.

V nobenem mestu se ne naseli stalno. Je brezdomec, Jezus: je nekdo, ki bi mu rejni in stalno naseljeni mešan, sloneč na podbojih vrat, dejal postopač. Njegovo življenje je večno potovanje. Prej nego oni — tisti, ki ga je na smrt obsojeni obsodil, da ne more umreti — je on pravi Večni žid. Rodil se je na potovanju, in sicer ne v gostišču, zakaj v betlehemskem gostišču ni bilo prostora za nosno potnico. Še pri prsih ga nosijo po dolgih, od sonca razbeljenih cestah, ki drže v Egipt; iz Egipta gre zopet k vodam in zelenim tratam galilejskim. Iz Nazareta gre o veliki noči pogosto v Jeruzalem. Janezov glas ga kliče k Jordanu: neki notranji glas ga žene v puščavo. In po štiridesetih dneh postenja in skušnjave se začne njegovo nemirno potovanje iz mesta v mesto, od vasi do vasi, z gore na goro križem mnogostrane Palestine. Največkrat ga srečamo v njegovi Galileji, v Kafarnaumu, v Korozainu, v Kani, v Magdali in v Tiberiji. Ali čisto premeri tudi Samarijo in rad počiva v bližini potoka Sihem. Včasih ga dobimo v četrtni oblastnji Filipa, v Betsajdi, Gadari, v Cezareji in tudi v Gerazi, v Pereji Heroda Antipe. V Judeji se najrajši mudi v Betaniji, nekoliko milj od Jeruzalema, in v Jerihi. Tudi ga nič ne ovira prestopiti meje starega kraljestva in iti med pogane. Srečamo ga, prav zares, v Feniciji, v tirskih in sidonskih krajih in tudi v Siriji, če se je spremenjenje zgodilo na vrhu gore Hermon. Po vstajenju se prikaže v Emausu, na bregovih jezera ob Tiberiji in končno v Betaniji, nedaleč od hiše obujenega, kjer za vedno pusti svoje prijatelje.

Je popotnik brez miru, romar brez doma, potepuh iz ljubezni in prostovoljni izgnanec v svoji lastni domovini. Sam pravi, da nima kamna, kamor bi glavo položil; in res je, da nima svojega ležišča, kamor bi legel sleherni noč, niti ne izbe, ki bi lahko rekel, da je njegova. Njegov pravi dom je na cesti, ki ga skupno s prvimi prijatelji vodi na iskanje vedno novih prijateljev; njegovo ležišče je brazda na polju, klop v čolnu ali senca olivnega gaja. Včasih spi v hišah onih, ki ga ljubijo, toda samo mimogrede, za malo časa.

Prve čase ga često dobimo v Kafarnaumu. Tod je izhodišče in konec njegovih potovanj. Matej omenja ta kraj kot »njegovno mesto«. Kafarnaum je v naših jezikih zadobil pomen zmede in vrveža. Res se je prvotna kmetiška in ribiška vas zadnje čase povečala in razširila. Ležeča ob karavanski cesti od Damaska preko Itureje do morja je sčasoma postala važno trgovsko središče. Naselili so se tjakaj rokodelci, kupčevalci, trgovci, mešetarji in kramarji. Videti je bilo finančne uslužbence — ki muham podobno hite na zrele hruške — bili so: mitninarji, carinski uradniki in drugi čuvarji državnega zaklada. Mali trg, na pol kmetski na pol ribiški, je postal mešano in pisano mesto, kjer je bila zastopana vsa takratna družba — tudi vojaki in vlačuge. Toda Kafarnaum, ki je ležal ob jezer-

Palma Vecchio: Kristus gre iz shodnice

skem zrcalu in so ga zračile sape z bližnjih holmov ter lahni vetrovi z vode, se ni tako ves izpridil kakor sirijska mesta in kakor Jeruzalem. Tu so še bili kmetje, ki so sleherni dan hodili na polje, in ribiči, ki so vsak dan stopali v čolne. Dobro, revno, preprosto in prisrčno ljudstvo; ljudje, ki si se z njimi lahko pomenil še o čem drugem, ne samo o živežu in cenah; med njimi si lahko dihal.

V soboto je Jezus šel v shodnico. Vsak je lahko šel tja in bral in tudi govoril, o čemer se je bralo. Shodnica je bila preprosta hiša, prazen prostor, kjer si se sešel s prijatelji in brati, da izmenjaš misli in predstave o Bogu.

Jezus je vstal, si dal izročiti zvitek pisma — bolj pogosto preroke kakor postavo — in bral z mirnim glasom po dve, tri, štiri, vedno le po nekaj vrstic. Nato je začel govoriti z ono neustrašno in udarno zgovornostjo, ki je zbegala farizeje, ganila grešnike, pridobila reveže in očarala žene.

Staro besedilo se je nepričakovano spremenilo, postalo je prozorno, važno za vse; bilo je kakor nova resnica, njih lastno odkritje, govor, ki so ga slišali prvič; besede, ki so od starosti bile že papirnate in so v po-

navljanju izgubile ves sok, so oživele in dobile barvo; bilo je, ko da jih zlati novo sonce, sleherno posebej, zlog za zlogom; nove besede, v onem trenutku porojene, so vsem sijale v oči kakor nepričakovano razodetje.

V Kafarnaumu je vsakdo dejal, da tako še ni slišal govoriti učenika. Ob sobotah, kadar je govoril Jezus, je bila shodnica vedno polna; ljudstvo se je prerivalo prav do ceste. Kdor je le mogel, je prišel.

Prišel je vrtnar, ki je ta dan pustil motiko in ni sukal vodne črpalke, da bi zalil urejene nasade; prišel je kovač, dobri vaški kovač, črn od saji, prahu in opilkov v prošlih dneh, toda danes, na sobotni dan je umit in zašit, obraz mu je še malce črnkast, toda snažen in svetel ter pošteno umit in ravno tako roke in brada je počesana in namazana s cenenim mazilom (pa vendarle diši kakor pri bogatinu); kovač, ki vse dni stoji umazan in znojen pri ognju, samo ta dan, t. j. v soboto ne, pride v shodnico, da sliši stare besede davnih dni, besede Boga njegovih očetov, in pride iz pobožnosti pa tudi, ker pridejo tja njegovi sorodniki, prijatelji in sosedje in jih tam sreča vse, in nazadnje tudi, ker je dan dolg, ves ta praznični dan brez dela, brez motike v rokah in brez klešč, in ker v Kafarnaumu kaj drugega ni razentega; pride zidar — isti, ki je pomagal graditi malo hišo shodnice, postavili so tako majhno, ker stari gospodje, drugače dobri in bogaboječi ljudje, a malce skopušni, niso hoteli preveč potrošiti — zidar, ki so mu roke še otrple in kakor odsekane od dela šestih dni, in ki ne ve več, koliko je ta teden vzdal kamnov in koliko žlic malte je nametal v presledke med kamni; zidar, ki se je danes lepo oblekel in je počenil na tla, on, ki vse druge dni stoji pokoncu, gibaje se in budnih oči, da gre delo lepo izpod rok in je gospodar zadovoljen, tudi dobri zidar je prišel v hišo, ki se mu zdi malone njegova.

Prišla sta tudi ribiča, mladi in stari, obadva ogorela od sonca, z očmi, ki so se rahlo priprte navadile žarenja in odsevov, na pogled je starec lepši, kar napravijo beli lasje in bela brada na počrnelim in razoranem obrazu; ribiča sta potegnila čolne na suho, jih privezala na kol, na streho sta spravila mreže in prišla sta v shodnico, čeprav nista vajena stati med zidovi in nemara čujeta šumenje pljuskajoče vode okoli prednjega dela čolnov.

Tudi okoliški kmetje so tu, malone bogati kmetje, na sebi imajo obleke, ki sredi drugih prav nič ne kaze, zadovoljni so, ker bo žetev skoro klicala po srpu: nočejo pozabiti na Boga, ki stori, da ječmen poganja v klasje in da uspeva vinska trta. Tu so tudi pastirji, ki so prišli zjutraj, ovčarji in kozarji, ki imajo vonj po hlevu; pastirji, ki ves teden žive na gorskih pašnikih, ne vidijo žive duše, ne spregovore z nikomer besede in so sami s tihimi živalmi, ki pokojno mulijo mlado travo.

Mali posestniki, mali trgovci, kar je bilo gospode iz Kafarnauma, so vsi prišli. So ugledni in pobožni ljudje. Stojе v prvih vrstah, resni in s povešenim pogledom, zadovoljni so z opravi minulih dni in zadovoljni so s svojo vestjo, ker vedo, da se niso omadeževali. Od zadaj vidiš vrste njih hrbtov, odetih v tenko haljo, upognjenih, a širokih in spoštljivih, hrbtov gospodarjev, hrbtov ljudi, dobrih s svetom in z Bogom, vrste hrbtov, ki se z njih kar odraža veljava in pobožnost. Tu so tudi mimo-idoči tujei, trgovci, ki so na potu v Sirijo ali se vračajo v Tiberijo. Prišli so iz dopadenja in zavoljo šege, nemara da dobe kakega odjemalca, in gledajo slehernemu v obraz z neko prevzetnostjo, ki z njo denar polni prazne duše.

Zadaj v dvorani — zakaj shodnica ni nič drugega nego podolgovat, pobeljen prostor, nekoliko večji od kake šole, gostilne ali velike kuhinje — tam stojе podložni, blizu vrat kakor psi, kakor oni, ki vedno pričakujejo.

da jih poženejo ven, reveži kraja, najrevnejši od vseh, oni, ki se preživljajo s priložnostnim delom, z oponašano miloščino in tudi — o gorjel — s kakšno majhno tatvino; raztrgani, ušivi, sužnji slehernega, nesrečniki; stare vdove, ki imajo daleč svoje sinove; mlade sirote, ki si še ne znajo služiti kruha; grbavi starci, ki jih nihče ne prizna; bolehavci brez moči; neozdravljivo bolni; oni, ki jim glava ne služi več, ki ne umejo in ne morejo delati. Slabiči na duhu, slabiči na telesu, oni, ki so dogospodarili, nadalje izvrženi, zapuščeni; oni, ki danes jedo in jutri ne — in nikoli toliko, da bi jih minila lakota — oni, ki pobero, kar drugi zavržejo: skorje, ribje glave, storže, lupine; spe zdaj tu zdaj tam in prenašajo mráz in zimo ter vsako leto pričakujejo poletja, raja siromakov, ko lahko kaj utrgajo tudi tik ceste. Tudi oni, berači, nesrečniki, izmozgani, grintavi in onemogli, tudi oni pridejo v soboto k shodnici, da poslušajo svetopisemske zgodbe. Zavrniti jih ne moreš; toliko imajo pravice kakor drugi; so otroci istega Očeta in služabniki istega Gospoda. Ta dan se čutijo nekoliko potolaženi nad svojo bedo, ker lahko čujejo iste besede, kakor jih slišijo bogati in zdravi. Tu jim ne postrežejo z drugo jedjo, manj vredno in slabšo, kakor se jim godi po hišah, kjer gospodar je dobro in se mora revež na pragu zadovoljiti s slabšim. Tu je hrana enaka za vse, ki imajo kaj in ki nimajo nič. Mozesove besede so iste, večno iste, za tega, ki ima rejeno drobnico, in za onega, ki za veliko noč nima niti četrti jagnjeta. Toda besede prerokov so zanje boljše nego Mozesove. Velikim niso posebno pri srcu, tem bolj s pogodu malim. Beraško ljudstvo tu zadaj vsako soboto čaka, da bo kdo bral poglavje iz Amosa ali Izaije. Zakaj preroki so bili na strani razgaljenih in so napovedovali pokoro in nov svet: »In kdor je hodil v škrlatu, bo moral riti po blatu.«

In glej, ravno to soboto je bil tu nekdo, ki je prišel nalašč zanje, ki je govoril zanje, ki se je bil odpravil iz puščave, da bo revnim in bolnim oznanjal veselo vest. Nihče ni govoril o njih tako kakor on. Nihče ni pokazal zanje toliko ljubezni. Kakor kateri od starih prerokov, ki niso več prihajali tolažiti, je imel zanje neko posebno ljubezen, ki je žalila srečne, njih srca pa polnila s tolažbo in upanjem.

Ko je Jezus nehal govoriti, je bilo opaziti, da so najstarejši, meščani, hišni posestniki, gospodarji, farizeji, ljudje, ki so umeli brati in zaslužiti, grozeče majali z glavami in vstajali z namrgodenimi usti ter si med sabo pomigovali, na pol zaničljivo, na pol ogorčeno in toliko da so bili zunaj, je skozi kocine velikih črnih in srebrnobelih brad sililo na dan mrmranje udžranega neodbravanja.

Za njimi so prišli ven trgovci, ravni kakor sveče in že polni misli za naslednji dan. Najdlje so ostali delavci, reveži, pastirji, kmetje, vrtnarji, kovači, ribiči in cele gruče siromašnega ljudstva, sirote brez dediščine, starci brez upanja na rešitev, razgaljeni brez strehe, nesrečneži brez tovarišije, potrebni brez novčiča; garjavi, pohabljeni, izžrpani in zavrženi. Niso mogli umakniti oči od Jezusa. Ko bi vendar hotel še naprej govoriti — napovedati dan novega kraljestva, zakaj tudi oni bi se lahko opomogli od vse svoje bede in z lastnimi očmi videli svojo končno zmago. Besede mladega moža so napravile, da so v podvojeni meri utripala njih izmučena in upehana srca. Tolažilna luč, košček sinjega neba, košček sreče, sen o trgatvi in gostijah, počitku in krepčanju — vse to je iz onih besed zaživel v bogatih dušah siromakov. Nemara niti oni niso docela razumeli, kar je mojster imel v mislih, in je kraljestvo, kakršnega so si oni predstavljali, bilo vse preveč podobno Indiji Koromandiji.

Toda nihče ga ni tako ljubil kakor oni; nikoli ga ne bo kdo tako ljubil, kakor miru in resnice gladni v Galileji. Tudi manj revni siromaki,

delavci, rokodelci, ribiči, oni, ki niso tako zelo stradali kruha, so ga ljubili z enako ljubeznijo.

In vsi skupaj so ga čakali na cesti, da bi ga videli, ko pride iz shodnice; šli so za njim plahi in zasanjani. Če se je šel okreplet v hišo kakega prijatelja, so bili malone ljubosumni in se je kdo postavil ravno nasproti vhodu, dokler se ni zopet prikazal. Tedaj so se mu opogumljeni približali in šli so skupaj do jezerske obale. Drugi so se pridružili med potjo in — pogum je rasel pod svobodnim nebom, zunaj shodnice — vpraševali so ga, zdaj ta zdaj oni. In Jezus je, po kratkih presledkih, dajal tem ljudem o nejasnih straneh življenja odgovore v besedah, ki se ne bodo nikoli pozabile.

P. M. LEKEUX, O. F. M. — P. EVSTAHIJ:

Marjetica — vzorna tretjerednica

(Nadaljevanje.)

V enem samem prostoru, v znameniti Noetovi ladji, v kateri so domovale slamnice in kuhinjski lonci, perilno korito in ognjišče, hlev za domače zajce in otroška zibelka — en predmet zraven drugega — je zrastle in se pomnožila družina Vandotova¹: oče, mati in šest otrok, sedmi je bil še na poti — v najbridkejši stiski.

Boj zoper lakoto in bedo jih je bil storil brezčutne in surove, tukaj so bili bolj udarci v navadi kakor pa besede. Oče je prihajal malodane le spat domov. Imel je razvado, da je drgnil zobe ob zobe; človek bi mislil, da neprestano nekaj žveči. Otroci so s splašenim pogledom izpolnili najbolj rahli migljaj Vandotove mame, ki je bila pravi poglavar družine.

Bila je krepka, zavaljena in čokata ženska z zasmehljivo potezo okrog močno razvitih čeljusti in z majhnimi rumenkastimi, zelo ostrimi ter hudobnimi očmi. S svojimi klopotajočimi coklami in kratkim, spredaj prepanim sukničem je bila videti kakor bivol, ki je pripravljen na sunek.

Patru N. je bila pri prvem obisku — ni še bil vstopil — pred nosom zaloputnila vrata.

On pa je spet prišel, oborožen s svojim najbolj prijaznim smehljajem ter je našel besnico pri perilu.

»Dober dan, gospa Vandotova,« je dejal ljubeznivo ter ji nudil oljčno vejico.

Ona je takoj zavzela bojevito stališče.

»Kakor sem slišal, ste vi z Ostrega vrha, ljuba gospa? Ondi so baje zelo odločni ljudje? ...«

»O, seveda, zelo odločni,« je renčala, »o, zares... ven!« —

In zamahnila je s kosom perila s tako grozečo kretnjo, da je moral pater kar najhitreje izginiti, da bi se obvaroval nezgode.

Bil je pa pater N. mojster v dušnem pastirstvu: poln podjetnega duha, poln gorečnosti in ljubezni do bližnjega je znal izvrstno občevati z ljudmi. Bil je spravljen, vendar povsem vztrajno odločen, če je bilo treba odstraniti poslednje ovire ter je dosegel občudovanja vredne uspehe. Toda njegova redovna obleka je bila preveč podobna pridigi o pokori in tako je bil že sam pogled nanj zadosti, da je ljudi, kakršna je bila Van-

¹ V izvorniku: Vanderbiest. — Prip. prev.

dotovka, napolnil z besnostjo: saj je bil rjav menih v njihovih očeh, far' najslabše vrste.

V takih primerih je bila potrebna pomoč neduhovniškega apostolata v svetni obleki; pater se je obrnil na Marjetico.

Ko je Marjetka vstopila pri Vandatovih, je vse nečedno krdelo sedelo okoli skupne skledе. Mati je ravnokar jedla velik krompir, ki ga je držala v robati roki.

»Dober dan, gospa Vandotova! Ali diši?!«

Kot odgovor si je le-ta stlačila ostanek svojega krompirja v usta ter uprla svoje zverinske oči na Marjetico.

»Vi imate sina na bojišču?«

»Seveda, svojega Alberta. Ali ga poznate?!«

»Ne, toda...«

S pristno žensko nagonsko pametjo je bila Marjetica potipala edino struno, ki je zazvenela v tem trdem srcu: ženska je bila mati! Vstala je, potisnila svoj stol na stran, potegnila izpod kupa cunj na levinem nappustku svetlopisno sliko (fotografijo), obrisala jo je s komolcem ter jo pokazala Marjetki:

»Das is min Albert«² (= to je moj Albert), reče, in smehljal, poln materinskega ponosa, šine preko njenega grdega obraza ter ga za trenutek olepsa.

Potem pa sama ginjena ogleduje podobo...

»Ah, ubogi fant! — In nikoli ne dobim niti besedice od njega!«

Zdajci bridko zajoka. Marjetica občuti tolikšno sočutje z veliko materino bolečino, da tudi njej privro solze v oči.

»Ljuba gospa, dajte mi številko polka, pri katerem je Albert, in jaz vam preskrbim odgovor.«

»Ah, juffer³, če bi vi mogli to! Mislite si, ne vedeti, ali je mrtev ali živ! ... To je vendar...«

Solze zadušijo njen glas.

»Sporočilo boste prejeli v naslednjih štirih tednih, to vam obljubim; jaz imam tudi brate na bojišču...«

»Ah vi — — daj no mir, ti cepec!« zakliče pamžu črnikaste barve, kateri takoj izgine pod svojim stolom; — obriše si poslednjo solzo s svojim predpasnikom: »Ah, vi imate tudi brate na bojišču...« Grozeč pogled stori, da neki drugi mladec zleze pod postelj.

Potem ko je bil nato dokončno narejen red v kraljestvu, se prične dolg razgovor. Marjetica povprašuje po njeni stiski in žena zabavlja v svoji zagrenjenosti na bogatine in, farje'; vsa beda, ki je v nji nakopičena, si daje dušek.

»Ne,« reče Marjetica, »patrov ne sodite prav, dobri ljudje so.«

»Ha, dobri ljudje, dobri ljudje... Za dvajset grošev...«

»Poglejte, to mi je dal pater za vas. Ondan mu niste pustili časa.«

»Ah! — — —

Ko gre Marjetica od tam, je hišna prijateljica, in kmalu se je tudi pater dobro razumel s temi prebivalci.

Takrat je Marjetica s pomočjo nekaterih svojih Flamcev ustanovila posredovalnico za pisma, namenjena vojakom na bojišču. S tem je prinesla v marsikako družino tolažbo in veselje.

² Flamski stavek. — Prip. prev.

³ Flamski. Pomen = mladenka, devica, gospodična. — V mnogih priseljenih družinah govorijo mešano flamski in valonski. — Pis. prip.

Nekaj dni po svojem prvem obisku se je Marjetka nekega večera spet oglasila v „Noetovi ladji“. Vandotovka je s široko odprtimi očmi ležala na svoji slamnici in pričakovala otroka. Mož je bil doma.

»Če to ni beda,« je tarnala, »na svet pride malček in nič nimamo, da bi ga oblekli. Še cunjice ne! Ali ni to strašno, povejte, gospodična?!«

Bilo je v resnici strašno misliti, da mora ubogi mali človeški otrok priti na svet v tem grozanskem prostoru in da ni plenice, niti povojev, skratka prav nič pri rokah.

»Nič in spet nič,« je potožil oče, »umrl bo ubogi črviček.«

»Kdaj bo prišlo tako daleč?«

»Eh, jutri gotovo.« —

Uboga Marjetica! Ta beda jo je zbodla v srce, in zdaj se je spomnila, da nima nič več, le dvojico grošev še, vse ostalo je bila že razdala.

»Kaj storiti?!« se je vprašala na poti proti domu. Človek vendar ne more pustiti ljudi v tej stiski! —

Občutila je to bedo kakor svojo lastno.

»Ne, to ne sme biti,« si je mislila, »toliko bogatih ljudi je v mestu. Treba bi jim bilo le z mezincem ganiti...«

Ni šla domov, temveč je krenila proti mestu peš, da ne bi razdala zadnjega svojega denarja.

Drugo jutro je bila pri Vandotovih, položila je lepo rejen zavitek na mizo, z imenom znane tvrdke na ovojnem papirju. —

»Razvežite to,« je dejala, »jaz sama ne utegnem več, moram iti v šolo.«

Iz zavitka so nerodne šape Vandotovega ateka potegnile čedne bele kapice, volnate jopice, povoje, suknjico za nošnjo, skratka — lepo novo opravo za dojenčka.

Marjetica jo je priskrbela z denarjem, ki si ga je bila izprosila pri neki gospé v eni izmed najintimnejših ulic.

Zvečer se je zglasil pater N. Pokazali so mu ljubko napravljenega otročička. Nato mu rudar poda roko in reče ginjen:

»Pater, to je angel, gospodična Marjetica!« — — —

Pri tem si je obrisal oči.

Marjetica je še večkrat prišla in družino popolnoma spreobrnila. Poslej človek ne spozna več stanovanja, tako snažno je; pa tudi ljudi ne spoznaš več, tako složni, vdani in pobožni so.

Ni bila lahka reč, priti v kolibo, ki je bila prizorišče, kjer se je Holečkova⁴ žena večno pripravala s svojo družino.

Prav na gornjem koncu kamenite ceste, onstran obljudenega pasu, si došel skozi neka mrežasta vrata na pot, ki je držala navzgor k hišici.

Na dvajset metrov razdalje je človek že zaslišal vreščече kričanje, iz katerega si mogel sklepati, da je Holečkova žena doma. Bila je muhasta, razdražljiva in domišljjava, katera je od zore do mraka po trinoško trpinčila svojo družino, ne da bi se ji posrečilo, pridobiti si ugled. Bila je nestanovitna kakor vreme in kakor vetrnica se je obračala; čez četrtr ure je z nezmotljivo gotovostjo sama prevrnila in razveljavila postave, ki jih je bila pravkar razglasila. Njeno življenje je bilo neprestano zadiranje in razsajanje, blisk in grom, le smer viharja se je spreminjala.

⁴ Izvirnik ima: Hullens — Prip. prev.

Pater je šel od časa do časa tja in je vsakokrat prišel domov povsem bolan od njenega kričanja in od njene nebrzdane ter nepreračunljive narave.

Imela je dve deklici v Marjetkinem razredu. Po mnenju Holečkove mame bi morala šola, kateri je zaupala svoji hčeri, le-tema prisoditi prva darila. Ker pa dogodki niso izpolnili tega pričakovanja, je postala besna ter je oznanjala urbi et orbi,⁵ da hoče poslej vzeti svoja otroka iz šole, iz pevskega zbora ter iz ustanove za Flamce, skratka, iz vsega.

Marjetica jo je obiskala. »Dober dan, gospa Holečkova, jaz sem učiteljica vaših deklic.«

Mlinsko kolo se je takoj zavrtilo:

»Takú, vi ste učitelj'ca!⁶ Prou n'č ni treba prihajat', veste! Moji deklic' ne bosta n'č več hodil' u ta zapadna šula pa tud' k petj' ji več ne bo — pa tud' u Hezbejska ul'ca ne — pa tud' n'kol' več k maš'. Oni dve sta zaslužil' ta prvu daril', moji punčk'! Je pač povsot kr'vica, kr'vica v šol' in pa tud' u cerkl' in pa pr' petj'... in pa povsot in pa vaš pevsč' prostor je svinjsk' hleu in je dober za 'na sodrga, in onidve se nikol' ne zabavata u Hezbejsk'm kráj', moja otroka in pa...«

»To ni res!« ugovarjate obedve deklici, »mama, ti lažeš!« —

Mati, zelena od jeze, skoči s stisnjeno pestjo proti njima.

»Jaz sem gospodar u svoj' hiš', za vra — — —, in če mi le še enkàt grestà u ta farška bajta, vaj' pobijem — in če le še enkàt — —«

Tako gre naprej, pol ure venomer; bodisi da sedi, bodisi da stoji, bodisi da hodi sem ter tja, vedno se peni od togote.

Marjetica jo pusti pri miru ter jo mirno poslušà. Ve, da je zadosti lahka sprememba občutja, katera dá viharju nasprotno smer. Ko ženska za trenutek preneha, ji seže Marjetica v besedo:

»Vaši deklici ste tako pametni, gospa Holečkova!«

»Ni n'beneh bolj pametneh v vsem mest', pravim! In le drugu daril' za moji punčk'! In pa...«

Spet se vrti stroj četrť ure naprej, ne da bi se utrudil, z vedno novim zagonom.

Marjetica odgovarja le, da na pripravnih mestih spretno vplete pohvalo. Polagoma se naposled poleže vihar.

»Imate popolnoma prav, gospa Holečkova,« reče Marjetica, ko je nastopilo brezvetrije, »vi ste gospodar v hiši in vaše hčere morajo iti tja, kamor jih vi pošljete... Kajneda,« nadaljuje rahlo, »meni na ljubo prideta otroka prihodnjo nedeljo... in meni na ljubo bosta še naprej hodili k sestram v šolo... Vi ju boste poslali, kajne?! Tako zelo me bo veselilo!...«

Holečkova žena je premešala svojo juho, zdajci se postavi pred Marjetko, pest s kuhalnico upre izzivalno ob bok in meni:

»Na lepú! Ui, res, vam na ljub', sevede... Nih for' škola, nih for Hezbejska, (ne za šolo, ne za Hezbejsko ulico) awer for Vú (ampak za vas), ker me prošite...«

Ah, zelo sem vam hvaležna, gospa —«

»Un' ell'⁷ iron'⁸, ik' jik bom prisiliti! (in oni bosta hodili, jaz ji bom prisilila). Ik biti gespudar u hiš'! (jaz sem gospodar v hiši)!«

»Toda rada...«

⁵ Latinska rečenica. Urbs = mesto, zlasti glavno mesto Rim; orbis = zemeljski krog, ves ostali svet razen Rima. »Urbi et orbi« (v tretjem sklonu = mestu in vsemu svetu) podeljuje blagoslov sveti oče papež. — Prip. prev.

⁶ V izvorniku je spakedrana valonščina.

⁷ Flam. — ⁸ Valon.

»Un de kleenen oh' iron'⁷! (in malčki bodo tudi hodili). Un če ne bodo hoteti, ik jik obrcati s svojim' čevlji (in če ne bodo hoteli, jih bom jaz obrcala s svojimi čevlji) ...«

»Marija tako lepo poje.«

»Uí un peti taku radi, min mätjens, un oné taku ušech biti pri pevska vaja. (Da, in pojeta tako radi, moji deklici, in tako vseč jima je pri pevski vaji.) Un dat is ün' vrä müzik un tol'k' l'jdi biti tam zraven un imenitni biti. (In to je prava glasha in toliko l'jdi je tam zraven in imenitni so.) Un ik han dežà o Pieters pripovedovati un al de Fro Šreuer. (In jaz sem že Petričevim pripovedovala in pa Šrajjerjevi gospé.) Un ik o kleenen de min svakinja bom pripovedovati (in jaz bom pripovedovala malčkom moje svakinje) un nú bomo vsi priti u nedelja u Hezbejska for pevska vaja. Uí ...« (in mi bomo vsi prišli v nedeljo v Hezbejsko ulico k pevski vaji. Da. —).

Zmagoslavno zamahne s svojo kuhalnico.

Marjetica gre od nje, utrujena, zdelana in glava jo boli. Bilo je strašno to vreščanje!

Drugi dan nato pride Marjetka spet in bila je sprejeta z zmerjanjem.

»Prou n'č ni treba, da vi spet priti!« (Prav nič ni treba, da vi spet pridete),« ji kriči ženska nasproti. »Min mätjens ne bodo storiti nit' korak več k Vú, un ik sem ... (Moji deklici ne bosta storili niti koraka več k vam, in jaz sem ...«

Veter se je bil sprevrgel, treba je bilo pričeti spet od kraja. Ko je trajala seja dve uri, jo je Marjetka znova pripravila tako daleč, da ji je dokazala: Vi ste gospodar nad sabo in nad hišo in nad vsem svetom.

Odslej je šla Marjetica trikrat na teden tja, čeprav ji je neovirano govorjenje v različnih narečjih, zdaj v valonskem, zdaj v flamskem, zdaj v nekakšnem zamorskem jeziku trapilo živec ter bilo prava muka zanjo.

»Izmed vsega neprijetnega,« je rekla Marjetka nekoč neki svoji prijateljici, »mi je žlobudravost najbolj zoprna. Kaj takega me vso zdela. Zame je največje mrtvičenje iti k Holečkovi ženi.«

Toda dalo se je toliko dobrega storiti ondi! Vetrnici je morala vedno znova določiti pravo smer, ohraniti obe mladenkici katoliški šoli, malčke poučevati v katekizmu, dečke izučiti za mašne strežnike, vse skupaj popeljati v ustanovo in v cerkev in naposled poravnati prepire, ki so bili v nesoglasnem gospodinjstvu na dnevnem redu.

(Dalje prihodnjč.)

X. Y. — B. P.:

De profundis — iz globočine

De profundis, iz globočine, ki je svet ne pozna, za katero dolina solz nima pravega pojmovanja, ki je strašna, polna nepopisnega trpljenja, sliši katoliško srce, ki bije v živi veri in ljubezni do bližnjega, tožeča vzdihovanja in bolestne klice umrlih po usmiljeni pomoči. »Usmilite se me, usmilite se me, vsaj vi prijatelji moji!« Katero srce bi moglo ostati trdo, brezčutno ob tej mili prošnji? Ali nam ne narekuje že ljubezen do bližnjega, da radi slišimo in prisluškujemo klicem iz globočine? Da, iz globine svoje duše smo in moramo biti pripravljene pomagati tistim, ki kličejo po pomoči v tako neznosnih bolečinah. Iz globočine nas spominjajo, da smo bili nekoč združeni v sorodstvu, prijateljstvu ali kako drugače. Zdaj

⁷ Flam. — ⁸ Valon.

smo telesno, prostorno sicer ločeni, toda vez ljubezni ni zrahljana, najmanj pa tista sveta, odlična vez, ki nas druži v občestvu svetnikov, katero je Bog sam upostavil in zaradi katere nas naši trpeči bratje in sestre v vicah tako iskreno prosijo našega usmiljenja.

Iz globočine nas spominjajo uboge verne duše v vicah, da so v resnici »uboge duše«. Kdo pa je resnično ubog? Tisti, ki je brez lastne moči predan trpljenju, odvisen samo od pomoči drugih. Za verne duše v kraju očiščevanja se je zvečerilo za vedno. Minil je dan dela, zaslužnja, ostala je samo še noč, v kateri nihče delati ne more. Kdo je torej najbolj potreben pomoči, če ne tisti, ki si sam pomagati ne more in ki vse pričakuje samo od usmiljene ljubezni svojega sočloveka?

Iz globočine kličejo verne duše in prosijo tolažbe, pomoči, rešitve. Cerkveni očetje nas uče, da se nobena bolečina tukaj na zemlji ne da primerjati z najmanjšo bolečino v kraju očiščevanja. Tu je ogenj, ki žge — kdo ve kako dolgo — in kateri sliči povsem ognju, ki muči pogubljene. Ogenj pekla se razlikuje od ognja v vicah samo z ozirom na trajnost. Tukaj časno — tamkaj večno.

Iz globočine nam kličejo uboge verne duše, da kdor usmiljenje seje, usmiljenje žanje in ob dnevu poslednje sodbe, ko se bodo celo pravični tresli, bodo tisti, ki so izkazovali usmiljenje, prišli na desno stran. Ali nimamo vzroka dovolj, da nasitimo tiste, ki so lačni božjega gledanja, da jih oblečemo, ko še nimajo povsem bleščečega svatovskega oblačila, da jih rešimo goreče ječe ter jih spremimo v nebeško domovino, da odrešimo užete, jim naklanjamo dela usmiljenja, ki usmiljenje najbolj potrebujejo — o, na to nas s svojim klicem iz globočine opozarjajo uboge verne duše v vicah.

Iz globočine nam kličejo uboge verne duše, da kjer so zdaj one, bomo kmalu tudi mi. Mnogo jih bo takrat že rešenih in v svoji nebeški slavi nam bodo s svojo priprošnjo hvaležno lajšale bedo naših vic, če jih mi ne bomo pozabili v njihovem trpljenju.

Iz globočine nam kličejo uboge duše in nas spominjajo, kakor pravi sv. Damijan, da so priprošnje, molitve in žrtve živež umrlih.

Iz globočine nam kličejo uboge duše, kakor piše Hugo od sv. Viktorja, da se bo vsaka tolažba odrekla tistemu, ki je v življenju pozabil na umrle.

Iz globočine nas opominjajo uboge verne duše, da se jih mi po izreku sv. Janeza Krizostoma ne smemo spominjati samo s solzami, marveč jim moramo z molitvijo, miloščino in žrtvami hiteti na pomoč. V dneh, ko krasimo grobove naših dragih s cveticami, venci in lučkami, o, da bi v teh dneh ne pozabili na neskončno boljšo nadnaravno pomoč, katero sv. Avguštin v treh besedah priporoča: Evharistija, miloščina, molitev.

Evharistija! Darujmo zanje vsakdanje sv. obhajilo! Prosimo Jezusa, da jih ljubeče pritisne na svoje božje Srce in jih venča s krono večne slave. Združimo se tekom dneva večkrat duhovno z Jezusom in prosimo ga za večni pokoj trpečim v vicah. Prisostvujmo sv. maši, ki je daritev božjega Odrešenika za žive in mrtve. Prosimo, da bi Kri trpečega Zveličarja na naših oltarjih kakor oživljajoča roka padala na kraj strašnih bolečin. Če bomo dušam v vicah pomagali v tem smislu, potem bo to najboljši odgovor na trpeče klicanje iz globočine.

Miloščina! Pomagajmo ubogim ne iz tiste brezsrčne in brezverske, lastne hvale in slave iščoče človekoljubnosti, marveč iz čiste ljubezni do Boga, da se pokoravamo Kristusu, ki nas je učil, da moramo v vsakem beraču videti in častiti podobo božjo- in da kar smo storili najmanjšemu izmed njegovih bratov, smo njemu storili.

Stradajočemu sočloveku pomagati s telesno in duhovno miloščino je po katoliških načelih izpolnitev največje božje zapovedi. To dejanje krščanske čednosti nudi veliko pomoč za rešitev vernih duš v vicah. Dajati bogato miloščino revežem in vsem potrebnim veselo, iz vere in ljubezni do Kristusa, posebno še v mesecu novembru, je zares velika tolažba tožčim klicem iz globočine.

Molitev! Koliko priložnosti imamo, da molimo za umrle v naših cerkvah. Božji Zveličar nas sam spominja, da je pretil svojo presveto Kri za duše, da bi zadostil božji Pravičnosti. Srčno želi, da bi te duše delile z njim nebeško veselje. Kako zelo razveselimo Gospoda, če mu darujemo naše molitve in žrtve za rešitev vernih duš. Ali ne bi mogli tekom dneva večkrat moliti: »Moj Jezus, usmiljenje!« (100 dni odpustka) ali »Usmiljeni Jezus, daj jim večni pokoj!« (300 dni odpustka). Saj tudi našim znancem in prijateljem v svojih mislih pošiljamo pozdrave daleč preko gorá. In ravno tako lahko neso naše misli ljub pozdrav v večnost. Prepričani bomo, da odmev takih pozdravov bo odjeknil v naših dušah in prinesel bogato milost našemu življenju, naši smrti in tudi naši večnosti.

Mogoče bi lahko večkrat molili sveti rožni venec za duše trpečih? Ali so naši molki blagoslovljeni in obdarjeni z odpustki? Toliko molitev in odpustkov imamo, ki bi jih lahko naklonili dušam v vicah. Vsako naše najmanjše in najneznatnejše delo, ki ga iz ljubezni do Boga storimo in z dobrim namenom posvetimo, bi nudili dušam v vicah bogato tolažbo.

Iz globočine kličejo in prosijo verne duše za pomoč. Vsak resnično dober in veren katolik bo z veseljem in z veliko ljubeznijo črpal iz bogatih virov presvete Evharistije, miloščine in molitve, da bo pomagal najbednejšim in trpečim v kraju očiščevanja, da bodo čimprej deležni večne slave.

P. ROMAN:

Življenje velike žene

(Nadaljevanje.)

Terezija popisuje nadalje, da so taki pojavi zvezani večkrat z nepopisno bolečino, toda ta je taka, da bi človek rad trpel celo življenje. Seveda narava te muke le težko prenaša. Jaz sama sem bila večkrat tako zelo vsa zmučena, da sem se bala, da mi bo srce zastalo. Roke so bile brez moči, tako zelo, da jih ne morem niti skleniti. Večkrat je tudi klicala na ves glas med takimi videnji in to se zdi ostalim nekaj strašnega. Sv. Vincenc Fererij prav tako popisuje, da se nekaterim dozdeva, kakor da so to napadi strašnih bolečin, ne pa videnja.

Prav zavoljo tega se je Terezija bala in sramovala teh kriz, zlasti če se je to pojavilo v javnosti. Zavoljo tega je tudi skušala vsa ta videnja prikriti posebno pred sestrami. Te pa so se polagoma na to navadile in Mati Marija od sv. Hijeronima, ki je bila Tereziji mala teta, pripoveduje: »Četudi ji je bilo težko, da jo je pred nami prevzelo zamaknjenje, se je naposled v to vdala. Toda pred zunanji ljudmi je zelo trpela in skušala je stvar prikriti, ko je mimogrede omenila, da boleha na srcu. Zato je tudi prosila, da naj ji, če se ji kaj takega zopet primeri, dajo kaj piti ali majhno okrepičilo, da se bo zdelo, kakor da to zahteva njena bolezen.«

Nas zanima predvsem, kako da je Terezija hotela vse to skriti pred ljudmi, kako zelo se je bala, da bi bilo to v zlo, ker teh pojavov niso razumeli. †

Po takih krizah je bila Terezija še bolj ponižna in še bolj je vzljubila Boga: »Nehote razumemo, da imamo Gospoda nad seboj in da te milosti On sam naklanja in da sami od sebe prav nič ne premoremo. On, ki zamore vse to povzročiti, se prikaže našemu srcu v tolikem veličanstvu, da nas prevzame bojazen in trepet tako velikega Boga kakorkoli razžaliti. Toda to je zvezano z neskončno ljubeznijo, ko se Bog tako zelo poniža do človeka, da ne dvigne samo duše k sebi, temveč tudi ubogo telo, to telo smrti, ki se je s tolikimi grehi omadeževalo.« Nadaljnji učinek teh zamaknjenj je neka čisto posebna sproščenost, ki je ne morem niti orisati. Vse, kar bi mogla o tem reči ali povedati, je samo to, da Bog hoče, naj

Benetke, cerkev oo. karmeličanov. Sv. Terezija v poveličanju

bo telo v zamaknjenju res sproščeno od telesa. Na ta način se duša stvarjem te zemlje vedno bolj odtuji in življenje postane neznosno trpljenje. Spozna vso slepljivost in ničevnost tega življenja, ki ni nič drugega kot neprestano porajanje bolečine. Toda potem se prične nova preizkušnja — nezaslišana bolečina in muka, ki jo Terezija takole popisuje: »Prevzame me bol, ki jo prav tako morem sama povzročiti, kakor se je iznebiti, če me enkrat prevzame. Potem se pričeneja duša tako bolešno vznemirjati in dvigne se visoko sama nad seboj in nad vse ustvarjeno. In potem jo Bog postavi v toliko osamelost, da se duši zdi, nobenega bitja ni, ki bi moglo priti v to strašno samoto. In čeprav se mi zdi, da je Bog tedaj silno daleč od moje duše, ji vendar dodeli tako čudovita spoznanja, ki si jih ni mogoče predstavljati. V duši raste bolečina in neizmerno hrepenenje ločiti se od vsega, karkoli nas loči od Boga.

Ta strašni občutek samote, omiljen po tolažbe polnih in razodetih, se stopnjuje večkrat tako daleč, da se duša sama sebe vpraša: »Kje je vendar tvoj Bog.« Potolažiti jo more le spomin na nadnaravne vrednosti, ki jih Bog sredi teh bolečnih bojazni naklanja. Toda včasih je stiska in bolečina tako velika, da človek izgubi zavest. To je potem v resnici bo-

lečina smrtnega boja, njen strahotni mimohod smrti same. Vseeno pa so muke združene s tolikim užtkom, da sama ne vem, s čim bi jih primerjala. Je zaeno strašno trpljenje in obenem nepopisna omama in opoj. Duša čisto jasno spozna, da hoče le svojega Boga in ga ljubi v vsej njegovi celoti, toda domišljija pri tem nič ne sodeluje in po mojem mnenju nobena zmožnost tedaj ne deluje. Vse je kakor prekinjeno in odrezano.

Končno je še neka bolečina, ki je hujša kakor opisane, in sicer v trenutkih srčne stiske in obupa, skoraj bi dejala: nek uspon samoobrambe in samohranitve, ko se duša hoče še enkrat okleniti življenja in išče okoli sebe drugo dušo, da ji pomaga in jo zadrži nad prepadom. To je čisto naravna groza, ki prevzame dušo in telo, če se morata ločiti, ki ju sili, da iščeta pomoči, da prideta zopet do dihanja.«

Kajpa da Terezija ni imela teh videnj v taki izraziti meri od kraja, temveč šele tekem let. Vsa ta razsvetljenja nimajo na sebi nič nedoločene ali zmešanega. Večinoma pa se le težko izrazi z besedami; kljub temu se svetnici posreči, da nam vtis videnj sporoči bodisi s pomočjo primer, bodisi preprosto z besedami, ki je znala vanje okleniti vsaj delček njene prevzetosti in strmenja. Prav izredno je njeno videnje pekla ne le po nekih podrobnostih, temveč zlasti po moči občutja, in če se sme tako reči, po barvitosti in miselni pomembnosti tega razsvetljenja.

»Bilo je čisto kratko videnje, ki pa ga prav gotovo nikoli ne bom pozabila. Vhod mi je napravil vtis majhne, zelo dolge ulice, ki je bila kakor zelo nizka in temna izba, kjer se peče. Tla so bila polna gnusnega blata in kakor da vse mrgoli strupenih kač. V ozadju je bila v zidu neka leva, ki se je zdela zaprta. Toda vse to je bilo še prijetno v primeri s tem, kar sem pri tem občutila. Toda vem, da to, kar sem povedala, ni povsem točno. Kar sedaj sledi, se mi zdi nepopisno in nerazumljivo. Čutila sem v svoji duši ogenj, ki si ga ne morem razložiti, ki o njem ne morem reči, kaj je. Vse neznosne bolečine, ki sem jih v tem življenju prestala in ki so po mnenju zdravnikov najbolj težke, kar jih človek more prenesti, so nič v primeri s tem, kar sem tedaj občutila. Najhujše je bilo videti in vedeti, da te bolečine nikoli ne bodo nehale in da se ne bodo nikoli zmanjšale. In vse to ni nič v primeri s smrtnim bojem duše: je to strašna stiska, bojazen in žalost ter tegoba tako posebne vrste in je združena s tolikim obupom in potrlostjo, da ne najdem besedi, kako bi to povedala. Poudarjam pa: najhujša teh bolečin je notranji ogenj in ta notranji obup.«

Potem ko razloži to strašno videnje, piše sv. Terezija: »Danes je minilo skoraj šest let, odkar sem to videla, in vendar me je še danes groza in še danes čutim, medtem ko to pišem, tu kjer sem, tak trepet, da mi kri v žilah ledeni...«

Še enkrat moramo ponoviti: nežna duša, jasni genij sv. Terezije se je upiral tem temnim in tako pošastnim slikam. Obratno pa so bila njena videnja o nebeških rečeh zelo pogosta. Dobiva jasne slike ne samo o nadnaravnem poveličanju, temveč tudi o najglobljih verskih resnicah, o najtežjih vprašanjih bogoslovne vede. Ponovno ji je bilo dovoljeno dovolj doumeti skrivnosti presvete Trojice po takem čudežnem videnju: »Neki torek po Gospodovem vnebohodu sem se mudila nekaj časa v molitvi po sv. obhajilu. Zelo težko sem bila tisti dan zbrana in potožila sem Gospodu, kako je naša narava zelo slabotna. Naenkrat pa se je pričela moja duša vnemati. Zares se mi je zazdelo, da imam razumsko videnje pričujočnosti presvete Trojice. Moji duši je bilo naklonjeno, da sem po neki gotovi predstavi ali primeri, vsaj toliko, kolikor je moja slabost bila zmožna uvideti resnico, kako so tri osebe v enem samem Bogu.« Kasneje, ko

je to razsvetljenje povedala spovedniku p. Rodrigu Alvarez, mu je rekla: »Dobro vidim, da so tri božje osebe različne, kakor sem Vas včeraj videla, ko ste govorili z očetom provincialom.

Kakor sem Vam že popisala, ne vidim prav nič z očmi telesa, celo dušne oči ne vidijo nič. Imam le izredno gotovost, da so tri božje osebe navzoče, in če njih navzočnost preneha, se tega takoj zavem. K a k o s e t o z g o d i, n e v e m. Dobro se pa zavedam, da ni to nikaka domišljija; kasneje bi si lahko mučila glavo, kakor bi hotela, da bi si to navzočnost predstavila, pa se mi ne bi posrečilo. To sem večkrat preizkusila. Skozi vsa leta, odkar imam ta videnja in sem deležna teh milosti, sem imela priliko to točno opazovati in morem to z gotovostjo trditi.«

Kar je posebno značilno pri tem pojavu — najsi so to videnja, razsvetljenja ali zamaknjenja — da so vsa brez izjeme zelo razumska. Prav zavoljo tega se ne morejo nikoli primerjati s kako sanjavostjo ali pa tako imenovanimi halucinacijami. Svetnica je sama videla že vnaprej vse težave, ki bodo iz tega nastale, slutila tudi primere, ki bodo z njimi hoteli njena videnja označiti kot bolestne pojave. In človek mora strmeti nad močjo njenega duha, nad njeno previdnostjo, njeno ostroumnostjo in tenkočutnostjo njene sodbe. Sama primerja, sama raziskuje in presoja sleherno potankost: od tod gotovost njenega izvajanja. Dobro ve, kaj pravi, sama poudarja, da so videnja s točnimi slikami pri njej razmeroma redka, iz večine so razumske smeri, to se pravi, brez čutnih elementov. Vedno poudarja, da so njena razodetja ali videnja čisto notranje narave. Pripomniti moramo tudi, da zamaknjenja spremlja radost srca, poseben pogum, vedrost duše, halucinacije pa so vedno spremljane od potrnosti, žalosti in razdvojenosti. Terezijo pa prav ta zamaknjenja utrjujejo, ji vračajo zdravje in množe njeno odločno voljo.

Nihče pred Terezijo nam ni v toliki meri, kot ta izredna žena, odkril čisto nove svetove notranjega življenja. Dosegla je pokrajine duše, o katerih do tedaj ni bilo nobenih sporočil. Njeni zapiski so dokumenti, ki poročajo o teh odkritjih in doživetjih. Verni ljudje ob tem doživljajo radost božje bližine, neverni pa so kakor oslepljeni od skrivnosti in tajen, ki jih Bog oholim nikoli ne dá. (Konec prihodajič.)

P. JUSTINIAN WIDLÖCHER — B. P.:

Samo Bog more dušo nasititi

Pred čudežno mrežo arške spovednice se je pred osemdesetimi ali devetdesetimi leti svetemu župniku močno upirala neka pobožna oseba iz župnije Beaujalais, češ da je nemogoče, da bi večkrat ali celo vsak dan pristopala k mizi Gospodovi. Veliki duhovni voditelj je doživljal posebno srečo in veselje v svojem srcu, če je mogel v dušah vzbuditi in dvigati tisto nadnaravno lakoto po Kruhu življenja. Pred ljudstvom, ki je iz vseh krajev Evrope in tudi onstran morja prihitelo in se razgrnilo okrog ubožne prižnice — pred verniki in brezverci, ki jih je skrivnostno pritegnila duhovnikova beseda — pred otroki in sirotkami, ki so njegov pogled razumeli in njegovo ljubezen do božjega Zveličarja v svojih čistih dušah občutili — pred bojazljivci in junaki katoliškega prepričanja, je nekega dne z vso dušo, polno svete gorečnosti, govoril o angelski hrani naših oltarjev.

Čudovita jed! Samo Bog more dušo nasititi! Samo Bog more njeno hrepenenje utešiti! Blagor čistim dušam, ki se združijo z božjim Zveličarjem v svetem obhajilu! V nebesih se svetijo kakor krasni, dragoceni

dijamanti, zato ker je Bog sam njihova dika, svetloba in neizmerna sreča. O, blaženo življenje, biti združen z Bogom, biti nasičen Boga samega. Človek, kako si vendar velik! Hranjen in napojen si z Mesom in Krvjo božjega Odrešenika v evharistični skrivnosti! Pristopajte k svetemu obhajilu, otroci moji!

V njegovi spovednici pa je klečala duša, ki jo je hotel pridobiti za Boga, v kateri je hotel vzbuditi ponos pravega apostolskega poklica in hrepenenja po Jezusu. Na ta način jo je hotel utrditi za boj proti vsem zaprekam, ki jih stavi svet vsakomur, ki hoče zares živeti in delati za Boga samega. Vsakih štirinajst dni pristopiti k sv. obhajilu, to je že obljubila. Toda večkrat, vsak dan, tega njen ponos ni zmogel. Zmágala je strahopetnost pred ljudmi. Zbala se je tistih zaničljivih opazk, šepetanja, govoric, včasih celo sikanja hudobnih ljudi izza vseh oken in vrat, zasebno in javno.

»Imate dosti prijateljic?« je vprašal svetnik. »Izberite si nekatere in jih pripeljite k meni. Potem ne boste več sami.« S tem je bila gospa zadovoljna. Vrnila se je z dvema prijateljicama. »Čez šest mesecev se zopet vrnite, toda s spremstvom dveh ali treh duš,« je z ljubeznivim nasmehom pripomnil Vianney. Po preteku šest mesecev je prišlo v Ars že šest oseb iz dotične župnije. Sveti duhovnik je vse uvedel v skrivnost večkratnega in dnevnega sv. obhajila. Zid je bil prebit. Sprememba v župniji je bila popolna. Pota k obhajilni mizi so bila prosta. Že v prvem jutranjem svitu so hitele duše k evharistični mizi, da se okrepcajo s Kruhom Močnih. Sveti arški župnik jim je bil pojasnil, kako se morejo in morajo zares temeljito naučiti pri Jezusu srčne dobrote in ljubezni do bližnjega, pripravljenosti za vsako žrtev, za vsako delo v Jezusovi službi.

Strah pred ljudmi, ki ga je bila občutila gospa, ko se je branila slediti nasvetom arškega župnika, češ da jo bodo zaznamovali s terciјalko — o ta strah straši še danes in to celo po najboljših katoliških družinah. Kakor strašilo zunaj na polju, bega ljudi ta pomislek na božjem evharističnem polju in veje ob potih, kjer se ob spreminjevanju pri sveti maši mehko in ljubko razlegajo zvončki, naznanjajoč, da je Bog sam v svoji neskončni dobroti in ljubezni do človeških otrok zopet stopil v našo sredo in da nas ljubeče pričakuje. Čestokrat pa je obzir na ljudsko mnenje močnejši, ki vrta proti Jezusovi besedi, s katero nas kliče in vabi k obhajilnim mizam naših cerkvá.

Razumljivo je, da imajo ljudje pred tako imenovano zloglasno »tercijalko« strah, da se boje sikanja in zbadanja gotovih pobožnežev, pred katerimi nobeno dobro ime ni varno, nobena osebna in družinska čast ni zaščitena, da obsojajo tisto bolešno vzdihovanje in prenapeto razdraženost ljudi, ki pogosto obiskujejo cerkev.

Toda kaj ima to sovražno mišljenje in obrekovanja polne govorice z obiskom cerkve, s svetim obhajilom in z božjo, evharistično ljubeznijo Jezusovo opraviti?

Resnično, to ni tista prenapeta in brezuspešna pobožnost, če človek že v zgodnjih jutranjih urah vesel in poln požrtvovalnosti hiti v cerkev, skromen, ponižen zahrepeni in se z velikim zaupanjem bliža evharističnemu Zveličarju, se ves použije in izgubi v usmiljenju in ljubezni Kristusovi. Vse to bogastvo božjega usmiljenja in božje dobrote pa ponese potem na ulico, v svoje domove, v svoj delokrog, kamorkoli stopi, razširja in napolnjuje vse ozračje z duhom Kristusovim. Ob njegovem obnašanju in njegovi srčni dobroti mora vsakdo misliti ali se vsaj spomniti na Jezusa.

V življenju škotske delavke Margarete Sinclair je začrtana lepa poteza njenega hrepenenja po Jezusu. Kakor hitro so v zgodnjem jutru zdoneli cerkveni zvonovi in se mehko odbijali od oken njenega ubožnega stanovanja, ni mogla več strpeti v postelji. Hotela je klečati pred Jezusom. Z veliko srčno radostjo ga je hotela videti v bleščeči se belini sv. hostije med povzdigovanjem. Jezusovo sveto in čisto pričujočnost je želela odnesti v svojo delavnico in velikomestno ulico.

In kaj je dosegla? Margareta Sinclair je bila vedno vesela, ljudomila dekla našega evharističnega Boga, pred katero so mlačneži spoštljivo molčali, drugoverci visoko čislali, tovarišice pa so jo hotele posnemati. Morda zato, ker je bila tercialka? Da tercialka je bila v junaškem pomenu besede. Tercialka, ki je prinašala od obhajilne mize usmiljenje, srčno dobroto, dejansko ljubezen do bližnjega in veliko veselja v svoje in svojega bližnjega vsakdanje življenje. Tercialka, ki se je zaradi Kristusovega nauka sklanjala čez uboge in bedne, ki je pričarala žarno svetlobo večne luči v najrevnejšo izbico, ki je imela Jezusov smehljaj tudi za tuje in nepoznane ljudi. Ker je ravno od Jezusa prinašala toliko veselja, jih je bilo tudi mnogo, ki so po njenem zgledu začeli črpati iz evharističnega vira tisto veselje, ki ga svet ne more dati.

To, kar je Margareta Sinclair dosegla v megleni velikomestni ulici mesta Edinburga, je možno izvršiti v vsakem kraju, tudi v najubožnejši vasi.

Čeprav moramo ljubiti Boga samo zaradi njega samega, si smemo želeti tudi njegovih darov, pod pogojem, da ostanemo docela podvrženi njegovi sveti volji. Najdragocenejša milost ni vselej tista, ki jo najbolj čutimo, ki tako rekoč preplavlja dušo s svetlobo in veseljem. Ta nam lahko, če ne pazimo na to, vzbudi nečimerno ugodje. Dostikrat je veliko varneje v tem življenju žive vere tavati v temi, biti preizkušan od žalosti, trpljenja in grenkobe, nositi svoj notranji križ kakor Jezus, ko je zaklical: »Mož Oče, zakaj si me zapustil?« Potem je strt vsak napuh. Najdeš v sebi le slabost; ponižaš se pod roko, ki udari, toda udari, da ozdravi. In ta sveta vaja zatajevanja, ki je za verno dušo zaslužnejša in Bogu bolj všeč kakor kaka občutna gorečnost, gane božjega ženina in ga pelje k nevesti, ki je, oropana svojega ljubljenega, bdela v svoji bolesti »kakor samotni vrabec na strehi«. Razkrije se ji v božji evharistiji; tolaži jo in ji briše solze; obsipava jo s svojim čistim ljubkovanjem; užge jo s svojo ljubeznijo kakor učenca iz Emausa, ko sta rekla: »Ali ni bilo najino srce goreče v nama, ko je nama po poti govoril in razlagal pismo?« Lamennais.

Marsikateri s se prevelikim hrepenenjem ženo za tolažbami neba in otope, kakor hitro se jim zopet odtegnejo. Toda teh milosti, ki jih naklanja Bog, bodisi kot plačilo za duše, ki jih navdaja posebna gorečnost, ali kot izpodbudo za še slabotne duše, da jim pomaga nositi pokoro, nam nikakor ne dolguje. »Vedno moramo nositi na svojem telesu umiranje Jezusovo, da se tudi življenje Jezusovo na našem telesu razodene. Kje bi bila sprava, kje zasluženje, če bi nam ne bilo ničesar trpeti ali če bi nam bolečine vselej prizaneslo božje maziljenje, ki jih omili in kajkrat napravi slajše od kateregakoli veselja sveta? Sami od sebe bi mi ubogi grešniki imeli le pravico do kazni in hočemo tod uživati blaženost nebes? Slavimo vendar usmiljenje, ki namesto večnega trpljenja pošilja časne nadloge! Slavimo Boga, ki se samo zato spominja tega, kar dolgujemo na svojem zemeljskem potovanju njegovi pravičnosti, da čimprej pozabi za vedno. Lamennais.

Znamenit jubilej.

Po vatikanskem glasilu »Osservatore Romano« preteče letos deset let, ko je začel prvi katoliški duhovnik s pridigami po radiju. Ko je radio skoraj skozi noč napravil tako mogočen napredek in uspeh, so ga katoličani z malo izjemami gledali zelo dvomljivo. Le nekateri so preudarjali predloge za in proti ter so prišli do zaključka: Radio mora postati veliki apostol katoličanstva. Zanimivo je, da je imel prvo pridigo po radiu frančiškan. P. Facchinetti O. F. M. je zaprosil pred 10 leti ravnatelja milanske radio postaje za prvo radio-pridigo. Imela je čudovit in blagodejen uspeh. Imenovanega frančiškana je nato ravnatelj prosil, naj ima vsaki teden verski govor po radiu. P. Fachinetti je našel mnogo nasledovavcev. Katoličani imajo danes zelo veliko svojih lastnih radio-postaj, ki opravljajo eminentno misijonsko in apostolsko delo. P. Fachinetti je zdaj škof.

Nedelja.

Cesar Napoleon je ob neki priliki obiskal znameniti vzgojni zavod. V zavodu je skrbno pregledal in preštudiral dnevni red, ki so se ga gojenci morali držati. Med drugimi točkami dnevnega reda je bila ena, da naj bodo vsi gojenci vsako nedeljo in vsaki četrtek pri sv. maši. Napoleon pa je napisal na rob: »Vsaki dan«. Od onega dne je po vsem svetu prišla nedelja zelo ob kredit. Postala je dan zabav in razuzdanosti. Ali malo lepše povedano: nedelja je postala dan športa. Nedelja ni več

dan miru in počitka. Predvsem si je pa treba zapomniti: nedelja brez sve-te maše ni nedelja. In še to je treba vedeti: kakršna je tvoja nedelja, tako je tvoje krščanstvo. Nedelja je termometer tvoje vere in tvoje ljubezni do Boga.

Materin blagoslov.

P. Mateo, apostol družin presv. Srcu Jezusovemu, je lansko leto na izrečno željo svetega Očeta prepotoval misijonske postaje v Aziji. Ko je jemal slovo od svoje matere, mu je ta govorila: Ti pridigaš z besedami, jaz pa s solzami, ki zalivajo seme tvojega apostolskega dela. Iz Tokia je zaprosil p. Mateo težko obolelo mater še enkrat za materin blagoslov. Umirajoča mati je želela, naj ji prinese sliko ljubljene sina, prejela jo je v svoje mrzle roke ter je svojega otroka v tujini zadnjikrat na tem svetu pobožno blagoslovila.

2500 vreč pšenice.

Katoliški kmetje v nadškofiji Rou-en so lansko leto darovali svojemu škofu 2500 vreč pšenice. Iz pšenične moke so preskrbeli hostije za celo škofijo in 500 gojencev duhovniškega stanu je dobilo kruha za celo šolsko leto. To je tudi neke vrste katoliška akcija.

Ne dam nič.

Znani cerkveni list pripoveduje o doživljajih zimske zbirke za farno cerkev. Nekdo od nabiralcev je prišel k bogatemu kmetu, ki je osorno ter trdo zarentačil: »Kaj naj dam? Ali meni kdo kaj da? Ne dam nič!«

In res je odpravil prošnjika brez daru. Nabiralec pride nato mimo neke siromašne kočice. V celi hiši je samo ena soba. Že od daleč pozdravlja duhovnika stara ženica iz vrta: »Prečastiti, takoj pridem.« Izginila je v siromašno bajto ter se vrnila z bankovcem, ki je nosil številko 100. »To je za cerkev, za dom božji.« Je pač tako: vse cerkve bi se morale podreti, če bi čakali na podporo bogatinov. Siromaki vzdržujejo cerkve in vse dobrodelne ustanove in zavode. Bogatini si nebes ne bodo zaslužili, kupiti si jih pa tudi nočejo. Siromaki si jih bodo pa zaslužili in kupili, da jih prav gotovo dosežejo.

»Father Coughlin«.

Jezuitski tednik »America« se je zavzel za ameriškega Radio-duhovnika Father Coughlina. Sicer ne odobrava njegovega političnega stališča in se ne strinja s tem, da je stopil na politično arena, toda tednik strogo obsoja one, ki kratkomalo mečejo blato na radio-duhovnika: »Ravno zdaj je mnogo nevolje in veliko prepira radi Father Coughlina. Mnogi katoličani in tudi nekateri duhovniki smatrajo za neprimerno, da duhovnik javno in na tak način obravnava socialno pravičnost. So mnenja, naj se duhovnik omeji samo na dušno pastirstvo v najožjem pomenu: na cerkev in na pridržnico in samo tu naj oznanja nauke sv. evangelija. Taki ljudje so takoj vznemirjeni, če vidijo katoliškega duhovnika, da obrača nauk sv. Cerkve na socialni položaj našega časa in na zlorabo bogastva. Posebno so ti ljudje vsi iz sebe, če kdo omenja grehe, ki jih delajo razne velike industrijske družbe! Bog obvaruj, da bi kdo omenil ime in kraj! Zahteve socialne pravičnosti enostavno prezreti, ne odgovarja katoliškemu izročilu. Papeži, škofje in pridigarji so v vseh časih šibali oderuštvo, podkupovanje in vse izrastke kapitalizma.« Župnik Coughlin je ena največjih osebnosti v Združenih državah Amerike. On je mož jele doslednosti. Je živa vest ame-

riškega kapitalizma in komunizma. Njegove radio-govore poslušajo milijoni. Vsa poštena Amerika ga hoče imeti vsako nedeljo na radio. Okoli 14.000 dolarjev ga stane vsaka radio-ura, okoli sto uradnih moči ima v svoji pisarni. In ves ta velikanski aparat vzdržuje ljudstvo samo. Njegov škof je vedno z njim in ga povsod podpira in brani. Razni kapitalisti so škofu obetali milijone, da bi Father Coughlinu prepovedal radio-govore, a škof se ni dal podkupiti, četudi bi denar nujno rabil. Drugo leto bo obhajal g. Coughlin že 10 letnico odkar je začel govoriti po radiu.

Odprte cerkve.

V švicarskem protestantskem listu toži neki dopisnik: »Ako hoče kdo izmed naših izletnikov zadostiti svoji srčni želji in preživeti par tihih minut v samotni vaške cerkve, potem bo navadno obstal pred zaprtimi vrati. Zakaj nam zapirate svetišče? se glasi vprašanje. Zaklad hočete pokopati na njivo, če cerkev zaklepate.« Drugi dopisnik odgovarja na to tožbo: »Jaz za svojo osebo, četudi sem protestantovsko krščen in vzgojen, že dolgo let hodim v katoliško cerkev. Tukaj lahko vstopim ob vsaki uri. Tukaj ni Bog samo ob nedeljah in ob gotovih uradnih urah doma, temveč vedno, ob vsaki uri.« Katoličan bi ne mogel bolje in lepše povedati, da je Gospod Bog v katoliški cerkvi vedno pričujoč. Toda če pa hočemo biti pošteni in odkritosrčni, ali se katoličani tega dejansko zavedamo? Koliko katoličanov gre vsaki dan mimo odprtih vrat hiše Gospodove in ne vstopijo za par trenutkov, da bi se v tihi pobožnosti poklonili božjemu Kralju. Mnogi storijo to brez vsake misli, samo da občudujejo cerkveno stavbarsko umetnost. Toda vsa cerkvena arhitektura je brez pomena, če ni v cerkvi male, bele sv. Hostije. Mnogi bi radi šli in napravili obisk božjemu Prijatelju, pa jim je težko prehoditi javni trg pred cerkvijo, pa jih je sram pred očmi vseh premeriti vidne stopnice, ki vodijo do cerkvenih

glavnih vrat. A notri v cerkvi nas željno pričakuje ljubi Zveličar, da bi nas za onih par minut bogato nagradil. Ali nas res morajo protestanti osramotiti?

Svete podobe in listi.

Francoski duhovnik piše v listu »Croix«: Med svojimi prijatelji imam več župnikov, ki se pri njih kopičijo včasih izredno lepi in umetni kipi in svete podobe. Ljudje jih prinesejo kot darove za cerkev. Težko je take darove odklanjati, toda včasih se jih nakopiči toliko, da človek ne ve, kam

z njimi. Toda ne poznam pa nobene ga katoliškega lista ali časopisa, ki bi kdaj prišel v zadrego zaradi prevelike naklonjenosti svojih dobrotnikov. Katoliški tisk oblikuje božje podobe v naših sreih. Sveti očetje, rimski papeži, zlasti novejši, pač dobro vedo, zakaj tako mogočno nastopajo za apostolat katoliškega tiska. Nam ne pomaga zidati cerkve in katoliške šole, malo bo pomagalo prirejati misijone, ako ne bomo apostoli katoliškega tiska in brezobzirni sovražniki brezverskega časopisja.

Kako se gibljejo tretjeredne skupščine

LJUBLJANA.

Prva novica je ta, da je preč. p. provincijal dr. Gvido Rant odložil svojo službo kot ravnatelj in vizitator ljubljanske skupščine III. reda. Za to službo je določen p. Odilo Hajnšek, ki je obenem provincijalni komisar III. reda. Tretjeredniki iz Ljubljane se iskreno zahvaljujemo dosedanjemu vnetemu voditelju in obenem pozdravljamo novega voditelja.

MARIBOR.

Dne 8. oktobra dopoldne je imela III. redniška skupščina lavantinskih duhovnikov svoj občni zbor, ki se je vršil v mariborskem frančiškanskem samostanu. Ta skupščina je letos obhajala že 15 letnico svojega obstoja. Izvršila je prelepe načrte. Po njej se mogočno širi duh sv. Frančiška po celi škofiji. V skupščino spadajo najbolj ugledni duhovniki mariborske škofije. Na občnem zboru je bil tudi prevzvišeni g. škof lavantinski dr. Ivan J. Tomažič in večina lavantinskega kapitlja. Najbolj razveseljivo je bilo to, da se je zborovanja in premišljevanja udeležilo okoli 20 bogoslovcev. Skupščina je zaprosila prevzvišenega g. škofa za dovoljenje, da bi imeli bogoslovci poseben poduk o bistvu in vodstvu III. reda. Prevzvišeni je z veseljem blagoslovil to namero. — Zborovanje je vzgledno in navdušeno vodil predsednik skupščine g. svetnik Ferdinand Pšunder, župnik iz Ruš. Tako je bilo vse zanimivo, da nam je zborovanje poteklo, da nismo vedeli kdaj. Odborniki so dali svoja prezanimiva poročila in napravili smo načrte za prihodnost. Imeli smo razgovor, kako III. red povzdigniti. Določili smo, da bomo začeli s III. redniškimi tabori. Prvi bo drugo leto meseca junija v Črešnovcih, Slov. Krajina. Meseca septembra pa velik tabor vseh slovenskih tretjerednikov in sicer v Šiški pri Ljubljani, kjer imamo edino cerkev sv. Frančiška Asiškega. Ta tabor bo združen s III. redniškim romanjem na Brezje, k Mariji Pomagaj. Na občnem zboru se je sprožila še neka druga prevažna ideja, ki jo bomo ob gotovem času naznanili javnosti. Ako nam uspe, da to idejo izvršimo, potem bo vsak s ponosom gledal na slovenski III. red.

LJUBLJANA.

Naša skupščina se je prelepo pripravila za praznik sv. očeta Frančiška. Imeli smo pred praznikom štiridnevne duhovne vaje, ki jih je vodil novi voditelj. Zjutraj in zvečer smo imeli govor. Tretjeredniki smo se vseh

pobožnosti pridno udeleževali. Posebna privlačna sila duhovnih vaj je bilo skupno ljudsko petje. Himno na čast sv. očetu Frančišku,* ki jo je prineslo Cvetje v prejšnji številki; to himno že znamo vsi peti. Da bi nas slišali, kako je donelo po mogočni frančiškanski cerkvi, ko je okoli 3000 grl navdušeno prepevalo:

Oče Frančišek, o sprejmi pozdrave!
kličemo vdani duhovni otroci.

To pesem bomo zdaj peli vsak mesec pri shodih. Zelo priporočamo, da začnete z ljudskim petjem tudi po drugih skupščinah. Boste videli, kakšno življenje se bo zbudilo med tretjeredniki.

DR. FR. W. FOERSTER — F. T.:

Grško svetišče

Gotovo ste že brali o slavnem Apolonovem¹ svetišču v Delfih, kjer je vedeževalka v vroči zemeljski sopari sedela na trinožniku in prerokovala bodočnost. To svetišče je imelo napis: »Spoznaj samega sebe«. To je bilo najvažnejše in prvo, kar je bog zaklical slehernemu, ki ga je hotel vprašati za bodočnost. Utegnil bi zdaj kdo reči: »Ali ni dosti reči, ki so še veliko važnejše in bi bile za pročelje svetišča še veliko bolj primerne? N. pr. pregovor: »Ljubi svojega bližnjega« ali »Obvladaj samega sebe«? Zakaj neki so izbrali samospoznanje kot najvažnejše in najmodrejšo? Gotovo zato, ker ne moreš resnično ljubiti svojega bližnjega, niti ne obvladati samega sebe, če sebe ne spoznaš. Kdor n. pr. niti ne ve, da je togoten ali lakomen ali opravljiv, se tudi ne bo domislil, da bi se brzdal in pazil. Misli, da na njem sploh ni kaj poboljšati. Da je odličen dečko. Tako se je zadnjič o njem izrazila teta Ana, on je slišal in se zdaj zanaša na to oceno — dasi čisto dobro ve, da teta Ana še malo ne ve, kako je z njim. O takšnih ljudeh, ki ne poznajo svoje lastne notranjosti, pravijo, da so — domišljavi: so kakor ure, ki so se ustavile; zakaj ker se imajo za popolne in ne morejo videti svojih napak, seveda tudi ne rastejo več dlje, temveč kratko malo obstanejo. Ali ste že slišali kdaj moža z deškim

* Cvetje je založilo pesem sv. Frančiška posebej za pevske zборе. Dobite jo dva izvoda za 1 dinar pri upravi.

¹ Apolon je bil Grkom in Rimljanom bog prerokb, zdravstva, pesništva, umetnosti, čred, dneva in sonca. V Delfih je imel svetišče in slavno prerokišče.

glasom? To zveni tako čudno, da se kar ne moreš privaditi. Prav tako čudno je pa, če telo kakega človeka še vedno raste, medtem ko človek v svoji notranjosti pridržuje deško vedenje ter ostane nečimuren in neolikan cepec. Mislite si, dečak z brado, ki mu nemara rečejo celó »gospod doktor«! In vse to samo zavoljo pomanjkljivega samospoznanja. Le kdor pozna samega sebe, se lahko obvlada — enako kakor more vlakovodja samo tedaj voditi lokomotivo, če natanko pozna vse njene dele in ve, koliko kuriva prenese kotel in katere zaklopke mora odpreti in zapreti in katere dele mora zlasti previdno oljiti.

Z ljubeznijo do bližnjega je prav tako. Brez samospoznanja ne more biti. Mislite si, da bi se s komerkoli sprli in sporekli, n. pr. s svojo sestro ali s svojim bratom. Povod vsemu je nemara bilo, ker je v vašem glasu nekaj osornega in razdražljivega ali tudi kaj oholega. Vi pa tega sploh ne veste, temveč iščete krivdo vedno le pri drugem. Ali ga ranite s svojim ravnanjem na kakem občutljivem mestu, da je ves iz uma. Radi ga imate in želite, da bi se dobil drug način občevanja — ali vedno zopet se začneta prepirati. Tako je dosti ljudi, ki sčasoma postanejo čisto zagrenjeni in se umaknejo v samoto, ker odkrijejo, da jih nihče nima rad, da se jih vsak ogiblje ter jim odreka pomoč in sočutje. Če bi se bili o pravem času napotili odkrivati v svojo lastno notranjost, bi bili tam nemara našli vse vrste grdih in odbijajočih lastnosti, ki so zakrivile njih osamelost. Zato je velikega pomena, če nad svetiščem, kjer človeku pre-rokujejo bodočnost, stoji pregovor: »Spoznavaj samega sebe«. Zakaj človek, ki je izpregledal samega sebe, je večidel gospodar svoje prihodnosti, ker se o pravem času lahko prenaredi, preden je prepozno, in ker spozna svoje napake in zmote in se jih v prihodnje lahko ogne, medtem ko se zaslepljeni nikoli nič ne nauči, ker išče vzroke svoje usode vedno le v napakah drugih.

Mislite si n. pr. tovarnarja, ki svojim delavcem pokloni vsakovrstne dobrodelne naprave in se nato pritožuje, da so ljudje tako nehvaležni. Brez dvoma dobiš nehvaležne ljudi v vseh slojih — toda najprej bi se moral tovarnar vprašati, ni li morda sam kriv, da se njegovi delavci ne vesele darovanega — ali se je nemara preveč delal milostnega gospoda in premalo pomislil, da je darovanje zelo težka umetnost. Ali mislite si, da kdo v svojem podjetju nima uspeha. Pravilno je vendar potem, da najprej vpraša: kakšne napake sem zagrešil? Ali nisem bil reden, zadosti delaven, ali nisem bil dovolj pozoren in vljuden nasproti odjemalcem, ali nemara za to stroko nimam zadosti sposobnosti in znanja? Če pošteno odgovori na vsa ta vprašanja, si nemara še lahko skuje srečo. Če pa za vse dolži težke čase itd., ne bo nikoli dosegel kaj prida, zakaj za človeka, ki nima samospoznanja, so vsi časi težki časi.

Spoznanje samega sebe je prvi korak na poti k popolnosti. Zato so učitelji duhovnega življenja tako zelo priporočali spraševanje vesti in sicer ne samo pred spovedjo, ampak vsak dan. Brez tega vsakdanjega spraševanja vesti, ki se vrši navadno zvečer, se svojih napak le napol zavedamo. One se množe, slaba nagnjenja postajajo vedno močnejša in resno ogrožajo življenje milosti. Le čisto srce in dobra vest so tla, na katerih morejo čednosti uspevati. (Prim. 1. Tim 1, 5.) Vprav spraševanje vesti nam more prinesiti to čistost, ker nam le ono pomaga do jasne sodbe o našem delovanju in poišče napake v najskrivnejših kotičkih srca, da jih od tam prežene. Le toliko vsakdo napreduje v pobožnosti, kolikor napreduje v spoznanju samega sebe.

Z levo nogo je vstal

Tudi v duši nastopajo vremenske izpremembe! Včasih je tvoja no-tranjost polna sonca, drugič — sam ne veš, zakaj — ti dušo zagrinja pusta, vlažna megla. Zdaj ti gre delo tako lahko od rok; dobre volje si. Drugič ti deževno vreme, neprijetnosti in majhno nerazpoloženje prežene vso dobro voljo. »Z levo nogo je vstal,« pravijo ljudje o tebi; »slabe volje sem,« praviš sam.

Naše razpoloženje ne zavisi od nas. Od nas je pa odvisno, kako si prizadevamo postati njegovi gospodarji, kadar nismo dobre volje. Da, če si dobre volje, le izrabi priložnost. Kdor se pa uči samo, kadar je dobro razpoložen, ne bo nikoli temeljito opravil kakega dela. In kaj bo pozneje, če opusti poklicne dolžnosti, češ da ni razpoložen?! Torej če za kakšno reč nisi razpoložen, si kar ustvari razpoloženje! Prisili se k delu! Naj ti bo všeč ali pa ne! Navzlic temu! »To je moja dolžnost, torej bom napravil.«

Ampak koliko je pa vredno tako delo? vprašuješ. Koliko? Ogromno vrednost ima, ker te navadi izpolnjevati svoje dolžnosti. Navaja te, da nisi suženj svojega razpoloženja, temveč gospodar.

In razen tega moraš ukazovati svojemu razpoloženju ne le pri delu, temveč tudi v družabnem življenju, skratka vselej in povsod! Čeprav si slabe volje, ne daj tega opaziti svojim domačim, niti jim ne daj tega čutiti s čemernim vedenjem, kislim obrazom in nezadovoljnostjo. Kolikokrat so se že morali ljudje sramovati žaljivih besed in pre nagljenih dejanj, ki so jih zagrešili zavoljo nerazpoloženosti docela nepremišljeno! Kako pogosto nam uidejo v naglici besede, ki se zanje šele pozneje zavemo, da so bile žaljive. »O, moj Bog! Saj vendar nisem hotel! Saj sploh nisem mislil, da bi moglo kaj takega biti iz tega!« Ali ni res, da je to kesanje prepozno?

Resnična duševna veličina človekova se pokaže ob udarcih usode, v nevarnosti in nesreči. V bedi ohraniti zaupanje, kljub stiski biti vendarle ponosen in ne kloniti, je le krepost velikih duš. Isto pa velja tudi za zmagovalca slabe volje.

V velikih, temnih globinah morja, kamor se nikoli ne prikrade sončni žarek, kjer je narava izgubila že sleherni svojo barvo, kjer je toplina vedno pod ničlo, kjer je v vodi le bore malo zraka, kamor teži silni pritisk neizmernih množin vode — naravnost zanimivo je — ondi žive bleščeče ribe. Od žareče energije sonca, ki je vir svetlobe, ne prodre semkaj niti žarek, vsepovsod se razgrinja ledena, grozljivo neprijetna tema. In glej, modrost Stvarnikova je čudovito skrbela tudi za ta temni kraj: so ribe, ki si same svetijo, zleze so jim svetle kakor biseri. Druge ribe imajo na svoji glavi prave zbiralne leče, ki love svetlobo žlez in jo kakor po žarometih ojačeno izžarevajo v temo.

Glej! Tudi v najtemnejših globinah morjá utriplje življenje, polno svetlobe in sijaja. Če ti nič ne teži duše, ne bodi zadirčen, mračen in potr. Nikar ne »vstani z levo nogo!« Tvoje nastrojenje naj bo veselo kot občutje ptice pevke in glej, da premagaš slabo voljo. Tvoje življenje naj bo vir veselja, radosti in svetlobe, zlasti kadar nemara tudi na vrata tvoje domače hiše trka žalost, beda in tisoč drugih življenjskih skrbi.

»Post tenebras spero lucem« (Job 17, 12). Po temi zopet pričakujem svetlobe; za dežjem pride sonce.

»Nimam sreče!«

Marsikateri fant po »nezadostnem« redu obupan vzklika: »Nimam sreče!« Če pa napreduje kateri od njegovih tovarišev, je takoj pripravljen soditi: »Seveda, dečko ima vselej srečo!«

Uspeh ni samo stvar sreče; kdor pričakuje uspeha samo od sreče, čaka, da bi mu pečene piške letele v usta. Kdor hoče napredovati v življenju, nikar ne očitaj sreči, temveč zgrabi jo pri laseh in pošteno drži.

In nimaš li cele trope pomočnikov, ki delajo zate? Dvoje močnih rok, deset gibkih prstov, neutrudne noge, jasnovidne oči in pozorna ušesa — vsi so pripravljeni delati zate. In vrh tega imaš jasno misleče možgane, s čudovitim brzovajnim in telefonskim omrežjem opremljen osrednji urad, ki od tvojih petero čutov sleherno minuto sprejme in reši na stotine brzovajk. Čemu še čakaš na tujo pomoč? Da ti bo Karel pošepetal pri zgodovini? Ali da ti bo stric pomogel do tega ali onega visokega položaja? Kdor v svoji mladosti tako misli, bo malo dosegel v življenju.

Mohamedanci imajo pomenljiv pregovor: »Ves svet pripada Bogu, vendar ga pogumnim daje v najem.« To se pravi: Za fanta ni primerno, da v brezdelju čaka na srečo ali lovi protekcijo, pač pa da si z napornim delom sam skuje bodočnost. Samo kdor neomajno hoče postat izmagovalec, bo zmagal v življenjskem boju, čeprav je bil poražen; zakaj porazom se nihče ne more ogniti.

Ni glavna stvar sreča, tudi ne sijajni talenti, temveč **s m o t r n o**, vztrajno veselje do dela. Obala življenja je polna brodolomcev: odličnih talentov, ki jim je manjkalo močne volje, poguma in vztrajnosti, medtem ko so drugi z majhno nadarjenostjo, pa trdno voljo z razpetimi jadri hiteli k svojemu cilju.

»Poskusil sem, pa se ni posrečilo!«

Pogosto se loti marsikoga obup in potrlost, ker mnogoteri resno »hotenje« zamenjujejo z »rad bi.« Dosti fantov toži: »Kolikrat sem že poskusil, da bi se odvadil te ali one napake in se poboljšal; kolikrat sem hotel to ali ono, — pa se ni posrečilo!«

Vendar ni niti hotel niti poskusil, samo mislil si je lepo, kako bi odslej moralo biti, »rad bi postal drugačen!« — Toda storil ni v ta namen ničesar. Med »rad bi« in »hočem« je velikanska razlika. Prvo je svinčeni vojak, ki se ga nihče ne boji (namanj pa tvoje napake!); drugo je svet zmagojoča veselja, ki lahko zatre vse tvoje napake.

Lepo majniško popoldne se je neki fant učil pri odprtem oknu, ko mu je nenadoma čisto nepričakovano priletel na mizo rjavi hrošč. Hrošč je padel ravno na hrbet. Deček je gledal, kaj bo zdaj. Hrošč se je vrtel in obračal, becal in cepetal — na noge pa ni mogel. (To se pravi »rad bi.«) »Hm, če tule obležim, poginem od gladu ali pa me pobijejo,« si zdajci misli hrošč. In z velikim naporom dvigne trde perutnice, ki leži na njih, izpodvije svoja rdečkasto rjava, mehka krila, brni, brenči in cepeta... Že leži na boku... le naprej... moram, moram, sicer bo po meni... končno stoji na nogah... in hkrati že tudi odrfči zmagoslavno v višave proti novim ciljem. (To se pravi »hočem.«) Hrošč je odletel, ti se pa lahko od njega naučiš razlike med slabotnim »rad bi« in zmagoslavnim »hočem«.

»Poskusil sem, pa se ni posrečilo!« Nikar ne bodi hud, prosim, če ti odkrito povem: »Še malo ni res, da si poskusil. Samo mislil si, da bi

bilo dobro poskusiti. Tudi ti si eden izmed onih polovičarjev (saj jih je veliko), ki nimajo poguma, da bi z jekleno pestjo in neizprosno strogostjo posegli med strasti; mimo tega pa za nikogar ni poti iz ozke kletke nagnonskih želja.«

»Poskusil sem!« Zakaj se pa vedno oziraš nazaj na prepovedani sad, ki si se mu hotel odreči? Sam veš iz žalostne skušnjaje, kako grenak je bil okus po teh sadovih — in vendarle si jih želiš nazaj! Zakaj dan za dnem malce popuščaš v svojih dobrih sklepah, ki si jih bil naredil v plemenitem navdušenju?

Bi bil mar Kolumb kdaj odkril Ameriko, če bi po svojih prvih neuspehih obupal? Hodil je iz dežele v deželo ter prosjačil, samo da bi dobil gmotno podporo za svojo vožnjo. Vseposvoda so ga zasmehovali in imeli za pustolovca. On pa je vztrajal pri svojem načrtu. Imel je povod za domnevo, da za znanim delom sveta ni vse samo voda in da mora nekje še biti kopno; tvegala je veliko potovanje, čeprav se je sodobnikom zdelo nemogoče, da bi ga še kdaj videli.

Torej dvigni se brž,
saj mlade si krvi,
v teh letih je dovolj
poguma in moči. (Goethe.)

Tvoje geslo naj bo geslo holandske okrajine Zelandije. Ta stran dežele leži večidel globlje od morske površine, vedno se bori z morjem. Dostikrat so jo že preplavili valovi, toda ponosni rek na njenem grbu se glasi: »Luctor et emergo!« — »Borim se, vendar živim!«

Usodi nasproti!

Pod podobo slehernega velikega moža bi lahko zapisali besede: »Umel je hoteti!« Sv. Tomaža Akvinskega je vprašala njegova sestra: »Kaj mi je storiti, da dosežem večno zveličanje?« »Prizadevaj si ga doseči!« ji je kratko odgovoril.

Zgodovina nam vedno iznova kaže, kako so veliki možje neomajno zasledovali svoj cilj. Zoper mnoge je bilo videti, ko da se je vse zarotilo. Tisočere ovire so se valile na pot njihovim načrtom, toda polni bojaželjnosti so se uprli — in zmagali. Kjer je večna pomlad in vedno dobrotljiva narava, žive pomehkuženi in slabotni ljudje.

Pravil sem vam že, kakšno trnovo pot je prehodil Kolumb, ko je skozi osemnajst let potoval s svojimi načrti od kneza do kneza; toda z nesebičnim navdušenjem in krepko voljo se mu je posrečilo premagati vse spletke; končno je lahko uresničil svoj načrt in se napotil odkrivati. Ali veš, koliko let je imel tedaj? 58 let! Drugi ljudje se v teh letih odpravljajo v pokoj; on pa je začel z uresničevanjem svojega življenjskega načrta.

Beethoven, veliki glasbenik, je bil malone gluhi, ko je ustvaril svojo največjo mojstrovino. Mozes, osvoboditelj Judov, je mogel le jecljaje govoriti, toda z božjo pomočjo in s ponižno zavestjo svoje napake je vendarle postal velik voditelj.

Torej ne bodi črnogled! Ne govori: »Vse začnem zaman, usoda me preganja, nič se mi ne posreči.« Če te preganja usoda, se ji postavi po robu in ji kljubovalno nastavi čelo. »Bedak ima srečo,« — tako se tolažijo samo lenuhi in slabiči, da bi lahko dokazali: »Jaz sem pa zelo pameten.« Ljudje so tako nečimrni, da nesreči, ki jih je zadela, iščejo vzroka vedno le pri drugih in nikoli sami pri sebi.

Valde velle

Valde velle — »Krepko hoteti« — dve krasni latinski besedi. Od sile lepo kažeta pot do značaja. Značaj ni plod babjega vzdihovanja, sladkobnih vzklikov »rad bi« ter brezuspešnih zagonov, temveč načrtnega, vztrajnega, samovzgojnega dela ob uporabi vseh duševnih sil. Dobro preudariti, pogumno začeti in vztrajati do konca, to je pot do značaja.

Mar dobiš lepšo pohvalo, kakor je nagrobni napis majorja Dominika v Kribiju (Kamerun):

Ni gledal sem, ne tja!
Samo naravnost, z zaupanjem v Boga!
Naprej!

Neverjetno je, kaj vse zmore človek, če se je naučil odločno in vztrajno hoteti. Neznanske sile dremljejo v nas. Veliko večje nego si misliš. Samo verjeti moraš vanje in v trenutku se sprost. Loti se torej slehernega dela z mislijo: Ta cilj bom čisto gotovo dosegel. Kdor ne veruje neomajno v zmago, je njegovo hotenje samo slabotna (in seveda brezuspešna) želja »rad bi«.

Hoti le, kar moraš,
pa storiš lahko, kar hočeš. (Rückert.)

Kako neverjetne težave lahko zmaga moška volja, kaže Napoleonovo življenje. Ko je zapovrstjo osvajal dežele in podjarmil narode, so mu nekoč dejali, da so Alpe njegovi vojski napoti. »Potem proč z Alpami!« je rekel mirno. In v pokrajini, kjer se je dotlej z največjo težavo vršil promet, je zgradil slovito simplonsko¹ cesto. Ogromna moč volje! Če bi se bila ta jeklena volja družila s prav takšno duševno veličino in če bi lahko premagal svojo neizmerno sebičnost, bi ta veliki duh ne bil končal tako grozno žalostno. Močnega hotenja se pa lahko učiš pri njem. Na vratih nekega srednjeveškega gradu je stala ena sama beseda Decrevi — »Sklenil sem!« Kakšno železno voljo je neki moral imeti graščak, ki si je za geslo izbral to čudovito besedo: »Sklenil sem!« — in nič drugega. Naj bo, kakor hoče, storil bom! Najprej si jasno oglej svoj cilj, potem pa velja samo eno: Zmaga ali smrt.

Le nikar ne godrnjaj vedno: »Ne morem, nimam zadosti moči.«

Plahih misli	Se upirati
negotov korak,	silam vsem,
ženski obup,	kloniti nikdar,
bojzljivca stok	pokazati moč:
ne zmaga bede	to le prikliče
in te ne sprost.	nam božjo pomoč. (Goethe.)

¹ Simplon — 2010 m visok gorski prehod v Švici.

Boga gledati in ga ljubiti, ga zopet gledati in zopet ljubiti, v tem so nebesa. Včasih je duša tod deležna nekakšnega predposkusa. Nato je dvignjena nad samo sebe, čuti se polna gorečnosti in od veselja omamljena govori: »Dobro je, da sem tukaj.« Pa kmalu pride čas preizkušnje: to se pravi iti s Tabora in nastopiti križev pot. Srečna duša, ki v stiski, suši in trpljenju ostane mirna, ne da bi se vdajala potrnosti in mrmrala; ki, Jezusu do smrti zvesta, gre pogumno za njim na Kalvarijo; ki je pripravljena deliti tudi žrtev, ko se je bila udeležila pojedine ženinove, in kliče kakor apostol: »Pojdimo še mi, da z njim umrjemo.« Lamennais.

Pax
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Prihaja čas, ko bo marsikateri, ki se še ni vpisal v Podporni odsek III. reda, prišel v leta starosti in onemoglosti. Ako ne bo imel tedaj dovolj prihrankov, da bi lahko od njih živel brez skrbi do smrti, ali ne bo imel dovolj velike pokojnine in ne bo našel sorodnikov, ki bi ga ljubeznivo sprejeli na stara leta, tedaj bo nastopila zanj beda in prosjačenje. Zelo nerodno mu bo tedaj odgovarjati na vprašanje: »Zakaj se pa nisi vpisal pravočasno v Podporni odsek III. reda? Sedaj bi bil lahko preskrbljen!«

Glavni pogoji za vpis v ta odsek so sledeči:

Kdor se hoče vpisati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 50 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pismeno ali osebno obrne na »Podporni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

1. Vpisana sem v peti razred Podpornega odseka ter plačujem mesečno 60 Din. Kaj ne dobim po petih letih 600 Din na mesec, kakor je zapisano na polici?

Na polici je res zapisano, da boste dobivali 600 Din na mesec, toda ne po petih letih, ampak le v slučaju, če bi bila vpisana v našem odseku 30 let. Lastna pamet vam pove, da ne morete pričakovati, da bi dobivali stalno mesečno podporo vsi enako: oni, ki bi plačevali 10 let, enako z onimi, ki bi plačevali 15 ali 20 ali 30 let. Prav tako dobivajo višjo mesečno podporo oni, ki so vpisani v višjem razredu. Po petih letih boste upravičeni, če boste izpolnili ostale pogoje Podpornega odseka III. reda sv. Frančiška, dobivati stalno mesečno podporo 100 Din, po 10 letih 200 Din, po 15 letih 300 Din itd. kakor imate tiskano na drugi strani svoje police.

2. Vpisana sem v drugi razred Podpornega odseka III. reda in vedno sem nameravala plačati za pet let nazaj. Zdaj pa naenkrat ne sprejmete več denarja za nazaj. To je krivica.

Po naši sodbi ni to nobena krivica. Dovolili smo, da so smeli prvih pet let obstoja člani Podpornega odseka plačevati za 5 let nazaj zato, da nam nihče ne bi mogel očitati, da za starejše članice in člane ne poskrbimo. Toda po petih letih je to odveč. Saj kdor se je od začetka prvo ali drugo leto vpisal, itak ni nič na škodi. Kdor pa ni imel zaupanja do Podpornega odseka, temu pa ne moremo pomagati. Pravite: »Nisem vedela,

da se ne bo več sprejemalo za nazaj.« To je znamenje, da na lastno re-
dovno glasilo: Cvetje z vrtov sv. Frančiška niste bili pravočasno naročeni
ali pa niste brali. In oboje pač vaša krivda.

Sicer si pa lahko pomagata. Pošljite nazaj svojo polico in pišite, da
hočete prestopiti iz drugega razreda Podpornega odseka v 4. ali 5. razred,
in dobili boste prav toliko kakor če bi imeli plačano za 5 let nazaj. Pre-
stopnina iz nižjega v višji razred stane samo 5 Din za nove tiskovine. In
to gotovo ni veliko. Kar imate že vplačano, se vam bo vračunalo, česar pa
še nimate, boste lahko doplačali.

Opozorilo.

Ponovno prosimo vse tiste, ki spremene stanovanje, naj čimpreje
sporoče svoj stari in svoj novi naslov. Drugače lahko nastanejo neljube
pomote.

ŠAŠELJ JANEZ:

Kaj pripovedujejo slov. pregovori o trpljenju in križih

Bridko je trpljenje, sladek sad njegov.

Bolj ko si plemenit, več trpiš.

Brez križa ni paradiža.

Brez muke ni moke.

Brez potu ni medu.

Brez vojske ni zmage.

Če nimaš danes križa, nadejaj se ga jutri.

Če si ležal v mladosti na rožah, boš ležal na starosti na trnju.

Česar popraviti ne moreš, tiho v sebi trpi!

Človek toliko potrpi, kolikor strpi.

Grenko zelišče je potrpljenje.

Karkoli človek počne, je s križi zvezano.

Katera se omoži, se v križe položi.

Kdor rad potrpi, si rože sadi.

Kjer se en križ prikaže, tam se jih je več nadejati.

Ko bi človek vse grenjave povsem izpil, en trenutek povsem živ bi
ne bil.

Kogar Bog ljubi, ga s križi obiskuje.

Kogar Bog ljubi, ga tepe.

Lakota, mraz in dim pri hiši — so trije siromaški križi.

Nadloge so povsod, kjerkoli je razširjen človeški rod.

Nadloge trpeti, srce kameno imeti.

Pogače ni brez muke.

Še tak priimek nas ne obvaruje trpljenja.

Tistega ima Bog rad, ki ga takoj udari.

To je križ brez Boga.

To je križ, pa Boga ni na njem.

Trpim kakor kamen na potu.

Tudi v cvetni nedelji se je bati trnja.

Vsak človek ima svoj križ; če bi imeli pa vsi enega, bi se stepli zanj.

Vsak ima svoj trn.

Vsak oltar ima svoj križ.

Vseh križev se človek navadi.